TWEEDE JAAR, N°. 122. **1838.** **VRIJDAG, 6 APRIL.**

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* .... *f* 7.—
en *Buitensteden* franco .... - 8.—
Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder .... *f* 1.75.
Elken regel meer .... - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling .... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

Bij dit Nommer behoort een Bijvoegsel.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE 4 April. De meeste leden van de beide Kamers der Staten-Generaal hebben reeds de residentie verlaten. Een groot getal hunner heeft heden eene afscheids-audientie bij Z. M. afgelegd.

— Door Z. M. zijn aan de belanghebbenden de navolgende octrooijen verleend.

Een octrooi, in dato 17 September 1837, tot den 19den Mei 1841, verleend aan F. L. Legras, domicilium gekozen hebbende bij J. von Daehne en Comp. te 's Gravenhage, op de invoering der vervaardiging van de pate pectorale, bekend onder den naam van pate de Regnauld aîné.

Een octrooi, in dato 3 Februarij 1838, tot den 29sten Junij 1844, verleend aan F. Didier en F. Droinet, te Rheims, domicilium gekozen hebbende bij J. Schouten te 's Gravenhage, op de invoering van verbeteringen, door hen aangebragt aan de nieuwe wijze om waterstof-gaz, tot verlichting geschikt, voort te brengen, en aan de toestellen tot het bereiden, vervoeren en gebruiken van hetzelve te vervaardigen, voor welke wijze en toestellen aan hen een octrooi is verleend in dato 6 October 1835, voor den tijd van tien jaren, van af den 29sten Junij 1334.

Een octrooi, in dato 10 Februarij 1838, voor den tijd van tien jaren, verleend aan G. Cruhton te Seilh in Engeland, domicilium gekozen hebbende bij Mr. A. M. C. van Hall, advokaat te 's Gravenhage, op de invoering van een toestel tot verbitting en uitdamping van vochten, door middel van warme lucht.

Voorts is voor den tijd van vijf jaren verlengd het octrooi, in dato 10 April 1833, voor den tijd van vijf jaren verleend aan T. S. Benson te Londen, domicilium gekozen hebbende bij T. Browne en Zoon, kooplieden te Rotterdam, op de invoering van een behoedmiddel tegen het vervuren, doorvreten en rotten van het scheepstimmerhout, alsmede ter beveiliging van hetzelve tegen doornworm, rotten en muizen, en eindelijk tot bewaring van zeildoek en touwwerk, gelijk ook van de stoffen van hennep, vlas, katoen enz., waaruit dat zeildoek en touwwerk geheel of gedeeltelijk worden vervaardigd.

ROTTERDAM 4 April. Men verneemt, dat de heer Dr. F. A. W. Miquel, lector aan de geneeskundige school alhier, dezer dagen benoemd is tot lid der Leopoldinische Carolinische akademie van wetenschappen.

BRUSSEL 4 April. Het proces van *de Lynx* is heden voor het Hof van Assises alhier voortgezet; verscheidene getuigen zijn daarbij gehoord, waaronder de generaal Daine werd opgemerkt. Het zal nog wel eenige dagen duren, eer de pleidooijen eenen aanvang zullen nemen.

ANTWERPEN 4 April. Volgens den *Précurseur*, zou de heer Molé verleden zondag verschillende leden van het *corps diplomatique* uitgenoodigd hebben, om zich aan het Ministerie van Buitenlandsche zaken te Parijs in conferentie te vereenigen, ten einde zich aldaar met de Nederlandsch-Belgische zaken bezig te houden. De ambassadeur van Pruissen en Oostenrijk, benevens de zaakgelastigde van Nederland zouden daarbij tegenwoordig geweest zijn. Men verzekert, dat de vorderingen van de Kabinetten van 's Gravenhage en van Brussel tot gewigtige discussiën hebben aanleiding gegeven, waaromtrent men het evenwel nog niet eens is kunnen worden. Het Belgische Gouvernement verlangt, dat de buitengewone oorlogskosten, die het gevolg van de weigering van Nederland zijn geweest, beschouwd worden als eene vergoeding voor de door België verschuldigde achterstallen. België heeft overigens nog aan Frankrijk schadeloosstellingen te betalen voor de expeditiën, die hetzelve tegen de aanvallen van Nederland hebben gewaarborgd; terwijl al deze vorderingen, die regtvaardig schijnen, waarschijnlijk aan menigvuldige protocollen het aanwezen zullen geven.

ENGELAND.

LONDEN 2 April. Lord Brougham is Zaturdag van hier naar Parijs vertrokken, van waar men hem voor Paschen niet terug verwacht.

— In den *Morning Post* van den 31 Maart lezen wij het volgende:

Na gedurende zes jaren op eene difinitieve scheiding van Holland te hebben aangedrongen — na bestendig de strikte uitvoering van het tractaat van November 1831 te hebben ingeroepen — na bij de groote Mogendheden aangedrongen te hebben, om hen, krachtens de uit dat tractaat voortvloeijende garantie, te beschermen — na, ten gevolge van de uit dat tractaat ontsproten dwangmiddelen, bezit van de Citadel van Antwerpen te hebben genomen, en die gedeelten van Limburg en Luxemburg in bezit gehouden te hebben, welke aan Holland zijn toegewezen — na bij herhaling de tusschenkomst van Engeland en Frankrijk in de zaak van het Grünenwald, krachtens dat tractaat, te hebben ingeroepen, in één woord, na enkel en alleen door het aannemen van de 24 artikelen een staatkundig bestaan en de erkenning hunner onafhankelijkheid te hebben verworven, vernemen de Belgen niet zoodra, dat de Koning der Nederlanden bereid is, om zonder voorbehoud of wijziging het tractaat aan te nemen, of zij vergeten al het vroeger gebeurde, en verklaren stout weg, dat «plaats gehad hebbende daadzaken» voor hen van geen gewigt zijn, en zij besloten hebben, om de uitvoering van hunnen eenigsten waarborg te betwisten, wanneer dezelve niet die veranderingen ondergaat, welke met hunne buitensporige vorderingen overeenkomen.

Dit is het oude spreekwoord omkeeren, want het is iemands brood eten en hem belagen.

Wij verwachtten veel van de «Belgische braven» maar wij durfden niet vermoeden, dat zij zoo vermetel zouden zijn, om zich, rekenende op de toegevendheid van Europa, te verbeelden, dat zelfs een Whig Ministerie het zou dulden, dat zij weigerden zich aan een contract te houden, waaraan alleen zij hun bestaan te danken hebben; of, dat, nu Z. M. de Koning der Nederlanden gereed is, de vier en twintig artikelen te bekrachtigen, de groote Mogendheden tegen hen niet diezelfde dwangmiddelen zullen bezigen, welke zij zoo geredelijk tegen Holland hebben in het werk gesteld. De eenigste verontschuldiging om den Koning der Nederlanden van de helft zijner Staten te berooven, en Leopold op den troon van België te plaatsen, was het handhaven van den algemeenen vrede. Veronderstellen dan de Belgen, dat het hun zal veroorloofd worden, de bestaande overeenstemming, wanneer het overeenstemmig mag heeten, te verstoren, of, dat ingeval de Koning der Nederlanden het tractaat wil bekrachtigen, het hun zal vergund zijn, de groote Mogendheden wetten voor te schrijven, of zelve aan die geweldadige maatregelen te ontsnappen, welke hunne dapperheid steeds tegen hunne zwakkere tegenstanders heeft ingeroepen.

Men kan, wel is waar, van de goede trouw of vastheid van onzen minister van Buitenlandsche zaken niet veel verwachten; maar het zou toch te verre gaan, wanneer die edele lord en zijne ambtgenooten niet dadelijk aan het Belgische gouvernement verklaarden, dat, wanneer hetzelve niet, volgens de bepalingen van het tractaat, de achterstallige schulden betaalt en het aan Holland toegewezen grondgebied ontruimt, de Schelde en Ostende terstond zullen geblokkeerd, en maatregelen genomen worden, om Holland in bezit van het gezegde grondgebied te stellen; op dezelfde wijze, als de Citadel van Antwerpen aan den generaal Chassé werd ontwrongen.

— Zaturdag morgen is de nieuwe prachtige stoomboot *the great Western* ter nauwernood het gevaar eener geheele vernieling ontkomen. Zij was op weg naar Bristol, ten einde van daar naar hare bestemming te vertrekken. Ten 7 ure 's morgens stevende zij af. Reeds was zij in den tijd van één uur en 14 minuten tot Gravesend genaderd, een afstand van negen en dertig mijlen. Weldra daarna ontwaarde men rook en spoedig barstte de vlam uit. Het gelukte evenwel, na twee uren van de grootste inspanning, den brand meester te worden. De oorzaak van denzelven is onbekend, doch wordt toegeschreven aan onvoorzigtigheid der machinisten. De schade is aanzienlijk, doch niet zoodanig, dat het vaartuig daardoor verhinderd is de reis voort te zetten; onmiddellijk nadat men zich had verzekerd, dat alle gevaar geweken was, stevende zij verder. Drie personen zijn gekwetst geraakt en aan de *Dreadnought* overgebragt.

— Men verzekert, dat de vorst von Löwenstein is benoemd tot buitengewoon gezant, om het Koningrijk Beijeren, ter gelegenheid der krooning onzer Koningin, te vertegenwoordigen.

— Uit Bahia zijn over Fernambuck berigten ontvangen tot den 19 en 25 Januarij. De stand van zaken was weinig veranderd, de insurgenten hadden groot gebrek aan levensmiddelen. Er was eene ligting der bevolking in massa uitgeschreven en aan elk, zonder onderscheid van kleur, waren wapenen uitgereikt, hetwelk, naar men vreesde, van de zijde der negers tot buitensporigheden aanleiding zou geven. De Keizerlijken hadden de buitenwerken der plaats, bij herhaling, doch vruchteloos, aangetast; het eenigste uitzigt om de stad te veroveren bestond in haar door hongersnood tot de overgave te dwingen. Uit Fernambuck wordt dd. 1 Febr. gemeld, dat alles aldaar rustig was, en men geene stoornis duchtte, daar de overheid, om hare veêrkracht, het algemeen vertrouwen geniet. De wissel was tot 31 gerezen, maar men denkt niet, dat dezelve zoo hoog zal blijven. Mexicaansche dollars 1.565 tot 1.570 reis.

— Gisteren heeft er in Drury-Lane Theatre een groote maaltijd plaats gehad: aan het einde van denzelven heeft men den verdienstelijken tooneelspeler Kean eene zilveren vaas aangeboden, waarvoor zijne vrienden onderling hadden bijgedragen. Binnen eenige dagen vertrekt hij naar Schotland.

— Graaf en gravin Durham zullen met hunne familie den 12 zich naar Portsmouth begeven, ten einde zich aldaar aan boord van het linieschip de *Hastings* in te schepen. Kolonel Greir en zijne echtgenoot zullen den overtogt doen met den *Malabar* van 74 stukken, waarop ook de staf van zijn regement, het 71ste, zich zal inschepen.

DUITSCHLAND.

BARDIEGER 19 Maart. Terwijl ongelukken van allerlei aard

MENGELWERK.

DE DOODENDANS VAN HOLBEIN.

De Brug van Lucerne.

Sommige gedachten zijn den mensch zoo eigen, dat men op den eersten aanblik zou meenen, dat zij nimmer in vergetelheid moesten geraken. Onder deze behoort de gedachte aan den dood. Echter zijn er eeuwen, waarin men veel meer dan in andere dit denkbeeld voor oogen heeft. In de middeleeuwen was de dood altijd voor 's menschen geest tegenwoordig; in onze dagen sterft men niet minder, noch minder plotseling, maar het is niet te ontkennen, dat men minder daaraan denkt.

Men kan zich dit verklaren doordien de middeleeuwen over het geheel met een meer godsdienstig gevoel dan de onze waren bezield. De Christen, van de gedachte doordrongen, dat hij ieder oogenblik voor den regterstoel van God kon worden gedaagd, om rekenschap van zijne daden af te leggen, geloofde den dood steeds voor oogen te moeten houden. Vandaar de menigvuldige afbeeldsels van den dood, ons door die eeuwen nagelaten. In *Italië* maakt DANTE den dood tot het onderwerp zijner zangen. ORCAGNA en vele anderen schilderen het laatste oordeel, en het schoonste kunstgewrocht van MICHEL-ANGELO zijn wij aan dit denkbeeld verschuldigd. Aan deze zijde der *Alpen* heeft zij eene meer *populaire* gedaante verkregen, welke men den *doodendans* noemt.

Dit denkbeeld is zeer juist, want de wereld wordt hier voorgesteld als een groot bal, waar de dood de dansers in beweging brengt. Men danst langer of korter, met minder of meer vreugde; maar de dood blijft altoos de orchestmeester, en wat toch zijn al de dansers anders dan stervenden, wier jongste stonde op langer of korter termijn is bepaald.

Een kind komt ter wereld, lang verwacht en hartelijk bemind: gij noemt dit *geboren* worden, een woord, dat uwe moeder steeds verrukkelijk in de ooren klinkt; maar zoo gij den *doodendans* begrijpt, wordt het kind niet geboren, maar treedt slechts in den langen dansrei, die, tusschen twee oogenblikken geplaatst, dat der geboorte en dat van het sterven, de wereld doorgaat; verhevene dansrei, immer in beweging en in de rondte draaijende, die, hoe hij zich ook wringe, aan welke voorwerpen hij zich ook in het voorbijgaan trachte vast te houden, aan den onwederstaanbaren aandrang, hem door den onzigtbaren geleider gegeven, moet gehoorzamen. Gij wordt medegesleept in dien onafzienbaren rei van koningen, vorsten, oorlogshelden, priesters, schoone vrouwen, geleerden. Zoo is de poëzij van den *doodendans*, die onder eene lagchende en ironische voorstelling eene schrikwekkende gedachte verbergt.

De vermaarde *doodendans* van HOLBEIN is in waterverw geschilderd; slechts geringe overblijfsels, met groote zorg opgeverwd, zijn daarvan in het museum te *Bazel* aanwezig. HOLBEIN heeft niet, gelijk anderen, eenen onafgebroken rei van dansers voorgesteld; ieder danser is naar zijnen bijzonderen stand in de wereld gekleed. Aldus vormt deze schilderij een en veertig verschillende episoden, in dezelfde lijst vereenigd. Al de tafereelen zijn verschillend van houding en uitdrukking. De schilder heeft te regt begrepen, dat de menschen niet meer op elkander gelijken bij hunnen dood dan gedurende hun leven, en dat, daar wij allen onze bijzondere wijze van leven hebben, wij mede van elkander verschillen in het sterven.

HOLBEIN kleedt het afschuwelijk geraamte, onder welke gedaante wij ons gewoonlijk den dood voorstellen, in het kluchtigste gewaad, hetwelk overigens het karakter en den stand der personen treffend voorstelt. Elk dezer afbeeldsels is een meesterstuk. Hij heeft onder anderen in zijnen *doodendans* de verheffing van eenen Paus geschilderd. De Paus is in zijnen triomf-stoel (*sella gestatoria*) gezeten; hij draagt zijne driedubbele kroon op het hoofd, en houdt de drie vingers der regterhand opgeheven, om het volk te zegenen. De Heilige Vader heeft een bleek en vervallen gelaat, denkelijk omdat hij degenen gewaar wordt, die zijnen triomf-stoel ondersteunen. Vier dooden, in priesterlijk gewaad en den myter op het hoofd, zijn de dragers, en twee andere, in de montering van Zwitzers der Pausselijke lijfwacht, gaan op zijde van den stoel. Treffend is de vroome en kalme uitdrukking der doode priesters en de snoevende houding der doode soldaten, en te gelijker tijd ontwaart men op aller gelaat eene uitdrukking van bijtende scherts, daar de Dood hier den triomf-stoel van eenen Paus geleidt.

Met eene zonderlinge kunst heeft HOLBEIN deze akelige geraamten en doodshoofden leven en gevoel weten te geven. Allen schijnen te leven en te denken; allen hebben iets bijzonders, dat onze aandacht boeit.

Men kan er niet aan twijfelen of HOLBEIN, die eene langdurige studie van den mensch had gemaakt, en aan zijne portretten eene bijzondere waarheid van uitdrukking heeft gegeven, ook het menschelijk geraamte, deszelfs houding, gebaren, grijnzen en misvormde trekken aandachtig heeft gadegeslagen. Hij heeft zijnen *Doodendans* op de muren

geduchte slagen aan ons land toebrengen, geven onze gedeputeerden de schoonste blijken van hunnen ijver, om den maatschappelijken toestand van de Hongaarsche natie te verbeteren. De laatste deputatie, door de comitaten van Hongarijë naar Weenen gezonden, heeft de navolgende ontheffing van lasten, ten gunste der boeren, verkregen.

1°. Ieder boer, die ten minste 24 morgen lands bezit, zal ongehouden zijn, meer dan eenen dag per week voor zijnen heer te werken.

2°. Alle leveringen in natura zijn afgeschaft, met uitzondering van die, welke onder het *negende* bekend zijn, en bestaan in een geschenk aan den heer van een schepel koorn van iedere negen schepels, die de boer verkoopt.

3°. Het is den heeren verboden, om de boeren te dwingen voor hen te werken, zelfs niet voor geld.

4°. Het is aan de heeren verboden, om de rijtuigen der boeren tegen hunnen wil te gebruiken; het is aan de eersten alleen geoorloofd, om den werkdag, dien de boeren hun wekelijks verschuldigd zijn, door de verpligting te doen vervangen, om jaarlijks twee mijlen wegs te herstellen.

5°. Het is aan alle eigenaren, pachters en administrateurs van landgoederen verboden, de boeren ligchamelijke straffen op te leggen, en zulks op straffe van eene boete van *f* 500 voor de eerste reize en van *f* 2,000 voor de tweede, en van een jaar en zes weken gevangenisstraf voor de derde reize.

6°. Het is aan de boeren geoorloofd handel op de markten der steden, vlekken en dorpen te drijven, zonder eenige belasting aan de heeren te betalen.

7°. Het monopolie van de bereiding van geestrijke dranken, tot dus verre uitsluitend door de heeren bezeten, is afgeschaft, en van stonden af aan kan ieder boer ten zijnen huize en voor zijne rekening die soorten van dranken bereiden.

8° De opmeting van alle domeinen zal plaats hebben, en voor het vervolg moet ieder boer 20 morgen lands bezitten. Bezit hij eene mindere uitgestrektheid, dan is de heer verpligt hem zoo veel van zijn eigen land daar bij te geven, als noodig is om deze oppervlakte aan te vullen; daarentegen zal het meerdere, dat de boer bezit, den heer toevallen.

9°. De gemeene weiden tusschen de heeren en de boeren zijn afgeschaft. Ieder zal zijne afzonderlijke weiden hebben. De boeren zijn geregtigd hun brandhout uit de bosschen der heeren te halen, tegen betaling van eenen gulden voor iederen schoorsteen.

10°. De adel zal de belasting betalen, waarvan de opbrengst bestemd is om de traktementen der openbare ambtenaren en de kosten van den landdag te voldoen. De belasting, bestemd om de Hongaarsche armee te betalen, welke zich in Oostenrijksche dienst bevindt, zal bij voortduring, even als vroeger, ten laste van den boerenstand blijven.

Deze weldadige maatregelen hebben de betrekkingen der Hongaarsche boeren, die tot hiertoe minder vrij waren, dan de slaven van Rusland, ten eenemale veranderd.

WEENEN 26 Maart. Sedert eenige dagen zijn verschillende koeriers van hier naar St. Petersburg, Berlijn en Munchen vertrokken; deze koerier-drokte schijnt voornamelijk binnenlandsche aangelegenheden van Duitschland te betreffen.

PRAAG 27 Maart. Gisteren namiddag, omstreeks 2 ure, is de vorst aartsbisschop Andreas Aloys Graaf Skorbek Ankwicz van Poslawice alhier, in den ouderdom van 61 jaren, aan de gevolgen van eene beroerte overleden.

— De te Maagdeburg voor de vaart tusschen deze plaats en Hamburg gebouwde stoomboot, *de Kroonprins van Pruissen*, heeft verscheidene proefvaarten gedaan, die alle boven verwachting zijn uitgevallen; men voedt alsnu de gegronde hoop, om in 15 tot 16 uren naar Hamburg, en in 36 tot 40 uren terug te kunnen reizen. De machine heeft 40 paarden kracht, is te Rotterdam in de Fabrijken der Nederlandsche-stoombootmaatschappij vervaardigd, en laat niets te wenschen overig; door hare uitmuntende zamenstelling en zorgvuldige bewerking doet zij het vaartuig volstrekt geene onaangename beweging ondervinden en werkt allezins regelmatig.

MUNCHEN 27 Maart. De brief, door den vorst Lodewijk Wallerstein aan den Koning geschreven, heeft in alle hoogere cirkels en onder alle standen eene sensatie teweeg gebragt, die in eene volkomen geestvervoering voor den vorst is overgegaan. De vorst Lodewijk Wallerstein was, toen hij het Ministerie van Binnenlandsche zaken aanvaarde, geheel niet bemind; maar hij wist zich door zijn voortreffelijk beheer, doch vooral door zijn, den dood trotserend, uit het zuiverste gevoel van menschenliefde ontsproten gedrag, gedurende de hier geheerscht hebbende besmetting der cholera, den dank en zegen van duizenden en de liefde van het geheele volk in eenen hoogen graad te verwerven. Zijne in de laatste vergadering der Stenden openlijke verzetting tegen de weder invoering der kloosters en het misbruik der bedelmonniken-orden, was oorzaak van zijne aftreding als staatsminister; de arglistige laster, welken men tegen dezen man van eer middel vond te doen gelden, werd gunstig gehoord, en vorst Wallerstein kreeg dien ten gevolge in harde bewoordingen zijn ontslag, en de rang van staatsraad werd bij dien van luitenant-generaal, welke hij reeds sedert lang bekleedde, gevoegd, met een pensioen van *f* 3,000. De vorst, zich zijner onbevlekte eer bewust, en diep getroffen door het kwetsen van zijn heiligst gevoel, besloot, eenen brief aan den Koning te schrijven, welks inhoud hier algemeen bekend is, daar vorst Wallerstein, zoo als altijd, ook in dezen, open, en zonder het licht te schuwen, heeft gehandeld. Onder anderen wordt in dezen brief het navolgende gezegd: «na een ontslag uit mijne burgerlijke ambtsbetrekkingen, hetwelk beleedigend voor mij is, duldt mijne eer niet, dat ik langer eenig ambt of titel draag, die uwe Majesteit de genade heeft gehad, mij te verleenen; uit dien hoofde sta ik vrijwillig van mijnen rang, zoowel van staatsraad, als luitenant-generaal, af, en leg dezelve aan de voeten van den troon neder. Mijn ambt als opperhofmeester van de kroon is in mijne familie erfelijk, en mijn pligt omtrent deze vordert derhalve, van dit ambt geen afstand te doen. Het mij jaarlijks door den Staat bewilligde pensioen van *f* 3,000 deponeer ik voor 's hands, zonder hetzelve aan te nemen, totdat mijne eer door een streng onderzoek van elke verdenking zal gezuiverd zijn. Na geëindigd onderzoek laat ik insgelijks de dispositie over deze som aan den Staat over. Te gelijker tijd zond de vorst, met opgave tevens van de rede, welke wij hier met stilzwijgen voorbijgaan, alle van den Koning ontvangen eigenhandige briefjes terug. Slechts een, hetwelk ten tijde van de cholera dagteekende, verzocht de vorst te mogen behouden, ter herinnering aan de welwillendheid des Konings. De brief is onderteekend: Lodewijk, vorst von Wallerstein, opperhofmeester der kroon, zonder eenige verdere vermelding van zijne vroegere door hem teruggegeven waardigheden en titels des Koningrijks. Eene menigte brieven, welke de vorst sedert van bekende en onbekende personen heeft ontvangen, verstrekken hem tot bewijs, hoezeer het algemeen aan deze gebeurtenis deel neemt, en hoe groot de liefde is, welke hij onder alle volksklassen geniet. De vriendschappelijke gevoelens, van welke de kroonprins hem in de laatste tijden heeft doen blijken, blijven op eene in het oog loopende wijs aanhouden.

WISBADEN 30 Maart. Heden is door den minister van Staat, graaf von Waldendorf, de Stenden-vergadering voor het Hertogdom Nassau geopend.

FRANKFORT 2 April. Gisteren is de baron von Zedlitz, kamerheer van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, alhier aangekomen.

— Het gerucht, dat de centrale Bondsvergadering uitéén zou gaan, bevestigt zich niet, daar, naar men verneemt, de Kon. Pruissische geheime regeringsraad Matthes met Mei aanstaande alhier zal terugkeeren.

— Men verneemt uit Triest, dat Achmet Pacha, chef van den staf van het Egyptisch leger in Syrië, gewond te Alexandrië is aangekomen; in plaats van Ibrahim Pacha, die zich te Aleppo onpasselijk bevindt, was hem het bevel over het leger opgedragen. Hij heeft verschillende gevechten met de Syriërs gehad, waarbij hij echter steeds de nederlaag heeft geleden. In Syrië heerscht veel beweging. De laatste berigten uit Konstantinopel luiden, dat de Sultan vele troepen naar Azië heeft doen inschepen, en dat men bezig was met het recruteren en organiséren van troepen. Men verneemt, dat de Oostenrijksche Internuncius aldaar zich gereed maakt, eene reis herwaarts te ondernemen.

— Te Hildhausen in Silezië leeft een man, Hans Hertz genaamd, welke reeds den ouderdom van 142 jaren heeft bereikt. Sinds 17 jaren heeft hij zijne woning niet verlaten, en zijne eenigste ligchaamsbeweging is, twee of drie malen daags het vertrek rond te wandelen. Wanneer het weder schoon is opent hij zijn venster, en rookt eene of twee pijpen. Sedert zes jaren heeft hij niet gesproken, maar geeft zijne behoeften te kennen, door onzamenhangende klanken, welke alleen zijne huisgenooten kunnen verstaan. Al zijne kinderen zijn reeds vóór vele jaren overleden: zijne klein-kinderen en achter-klein-kinderen dragen zorg voor den grijzen stamvader.

FRANKRIJK.

PARIJS 3 April. In de zitting van de Kamer der gedeputeerden van heden heeft de heer de Passy het lang verwachte rapport over de conversie uitgebragt, waarbij op de noodzakelijkheid en het wenschelijke van dien financiëlen maatregel wordt aangedrongen.

— Men leest in den Parijschen *Commerce* den navolgenden, uit den *Messager* overgenomen brief uit Londen, van den 31sten Maart, ll.: «Verleden Dingsdag hebben de vertegenwoordigers van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittanje, Pruissen en Rusland zich, op uitnoodiging van lord Palmerston, op het *Foreign Office* vereenigd, bij welke gelegenheid deze minister hun officiëel kennis heeft gegeven van het voorstel door den Nederlandschen gevolmagtigde gedaan, om, namens Koning Willem, *enkel en eenvoudig* tot de 24 artikelen van 15 November 1831 toe te treden. Ten gevolge der aanmerking van een der genoemde vertegenwoordigers, dat, daar de voormalige conferentie regtens en met de daad ontbonden was, ieder hunner zich thans zonder volmagten bevond, om omtrent het aanbod van den Nederlandschen plenipotentiaris te beslissen, zijn de vijf ambassadeurs en ministers overeengekomen, om aan hunne respective Hoven eene gelijkluidende aanvraag op te zenden, ten einde de bevoegdheid te verkrijgen, zich op nieuw in conferentie te vereenigen, om de Nederlandsch-Belgische zaken te behandelen en tevens, aangezien de volmaakte overeenstemming, welke omtrent het onderhavige punt tusschen de bedoelde vertegenwoordigers heerscht, daaromtrent de meest uitgestrekte volmagten te erlangen. Na het nemen van dit besluit, dat eenpariglijk is geschied, is de vergadering uit een gegaan, tot dat het antwoord der vijf Hoven zal ontvangen zijn.

— De Brazilianen, welke in Parijs wonen, hebben onderling eene inteekening geopend, om eene goude madaille te laten slaan, welke zij heden, als een bewijs van hoogachting en innerlijk leedwezen over zijn vertrek, aan den waardigen vertegenwoordiger van hun vaderland, den kommandeur Mouttinho, hebben aangeboden, die, zoo als bekend is, zijnen post als gezant, te Parijs, verlaat, om zich naar Italië te begeven. Deze gebeurtenis is des te vereerenswaardiger voor den heer Mouttinho, daar zij tot heden in de jaarboeken van Brazilië zonder voorbeeld is.

Part. Corresp. PARIJS 3 April. Heden zal, zegt men, in de Kamer der gedeputeerden het rapport over de conversie worden uitgebragt, hoezeer de orde van den dag geene melding maakt van deze omstandigheid. Laten wij het dus daarvoor aannemen, dat hetzelve zal plaats hebben, zoo kunnen wij de hoofdtrekken des rapports melden, welke eenstemmig door de kommissie zijn aangenomen. De minister van Financiën zal gemagtigd worden, aan de renten, á 5 pCt., renten tegen 4 fr. 30 c. per 100 fr. te substituëren. De houders van 5 pCt. zullen bevoegd zijn te kiezen tusschen de aflossing tegen de nominale waarde, of wel de conversie in nieuwe renten. De houders der 5 pCt. zullen 6 jaren lang dezelfde renten als thans genieten; maar na dien tijd zullen zij eene vermindering van 1 fr. per elke 5 fr. moeten ondergaan.

TOULON 1 April. *Télégraphische Dépêche.* 's avonds ten 5½ ure. Algiers 29 Maart. «De maarschalk Valée aan den minister van oorlog: Coléah is den 26 in bezit genomen. De inwoners zijn mij te gemoet gekomen en ik heb de gezagvoerders der stad in hunne betrekking bevestigd. Een kamp van 4 bataljons, 4 kanonnen en 50 paarden is ten westen der stad opgeslagen, en verzekert de rust van dat gedeelte der provincie Algiers. Den 27 heb ik een ander kamp ten oosten van de vlakte der Metyiah doen oprigten, terwijl 3 bataljons op de hoogte van Hamisa de bergengte van den Arbatach bezetten. Een bataljon, dat bij de Oued-Kaddara heeft post gevat, slaat den weg gade, die van de vlakte naar het land der Issers leidt, en al deze operatiën hebben overal zonder tegenstand van de zijde der bevolking plaats gehad.»

SPANJE.

MADRID 26 Maart. Volgens alhier ontvangen berigten, naderde den 22 de generaal Latre de Carlistische expeditie van den graaf Negri, viel dezelve aan, en, na eenen hevigen tegenstand van de zijde der Carlisten, zijn twee stukken geschut en vele krijgsgevangenen in handen der Christino's gevallen; de generaal Latre is aan den arm ligt gewond.

— De kommissie uit de afgevaardigden, welke benoemd is om het ontwerp van wet, betreffende de leening, te onderzoeken, bestaat uit de heeren Jatorras, Benavides, Rafino Carrasca, Gispert, Reva Nerrera, Lopez en Pacheco; allen behooren tot de ministeriële partij.

— Eene kolonne Christino's heeft zich van de liniën van Oyarzun verwijderd en zich naar Serreria begeven; zij zal hare rigting tegen Lesaca en Vera nemen.

— De generaal Pardinas is van hier vertrokken, om het bevel van het leger van La Mancha over te nemen; de generaal Flinter heeft zijn ontslag ingediend; Basilio schijnt den Taag te willen overtrekken; Cabrera heeft in de muren van Lucena bres geschoten.

SARRAGOSSA 27 Maart. Brieven uit Alcaniz en Calanda, heden ontvangen, bevatten, dat de Carlisten onder Cabrera den 21 door de kolonne van Borso en Amor geslagen zijn, en zoo aan dooden en gekwetsten als krijgsgevangenen een verlies van 1000 man geleden hebben; de Carlisten, welke den 5 dezer maand zijn krijgsgevangen genomen, zullen morgen naar Belchite vertrekken, om uitgewisseld te worden.

AINHOA 30 Maart. De meeste Carlisten, welke zich voor Viana bevonden, zijn teruggetrokken, na ongeveer 100 man

---

van een klooster geschilderd, alwaar gewis, gelijk zulks in het klooster der hoofdkerk te *Bazel* plaats had, graven werden gevonden. Welligt ontdekte hij menigmalen in hunnen schoot het een of ander geraamte, dat hem zijn grijnzend hoofd en zijnen schrikwekkenden lach vertoonde, en wist de schilder deze trekken in zijn kunstgewrocht na te bootsen. HOLBEIN is de schilder van den dood: hij heeft denzelven in al zijne gedaanten bestudeerd.

Gelijk HOLBEIN het volksdenkbeeld van den *Doodendans* meer omvang heeft gegeven, zoo is de onbekende schilder der brug van *Lucerne* nog verder gegaan dan HOLBEIN. Zijne schilderijen hebben geene kunstwaarde, maar de daarin voorgestelde zinnebeelden zijn treffend. De schilder heeft de gewone tooneelen van het leven afgebeeld, als door eenen plotselijken dood afgebroken. In het kunstgewrocht van HOLBEIN neemt de dood het gewaad aan van al de standen der maatschappij, hierdoor leerende, dat wij allen voor deszelfs geweld blootstaan.

In de schilderijën van *Lucerne* leeft de dood, als ware het, met ons. Gaan wij naar buiten, als koetsier verkleed, drijft hij de paarden voort en doet de zweep klappen. De kinderen lagchen en spelen: alleen de moeder klaagt, dat het rijtuig te snel voort gaat. Maar wie kan dat beteren? De dood is immers koetsier en heeft altijd haast. Gaat gij naar eene danspartij? Zie daar komt de kapper binnen: dat is de dood, met eene kam in de hand. Haast u, zegt het jonge meisje, want ik wil niet te laat komen. Ik zal mij reppen, zegt de dood, en naauwelijks heeft hij het sneeuwwitte voorhoofd aangeraakt, of het verdort, even als de bloemen, die hetzelve moesten versieren.

De brug van *Lucerne* toont ons den dood overal en in alle omstandigheden; aan tafel, waar hij een servet om den hals heeft, en op de gezondheid der gasten drinkt; in de werkplaats van den schilder, waar hij de kleuren mengt; in den tuin, waar hij, in het gewaad eens tuinmans, gaat zien of de bloemen begoten moeten worden; in den winkel, waar hij, op balen katoen gezeten, de koopers zoekt te lokken; in het wachthuis, waar hij als tamboer-majoor de roffel laat slaan; op de straat, waar hij door goochelarijën den voorbijganger vermaakt; voor de balie, waar hij als advokaat conclusiën neemt: — *als advokaat,* zegt het slechte vers, dat er onder staat geschilderd, *die voortgang maakt en al zijne zaken wint.* In de zijkamer van eenen minister komt hij als sollicitant voor, een rekwest aanbiedende, dat niet zal worden van de hand gewezen. Eindelijk zien wij hem aan het hoofd van een leger, waar hij, om zich te doen volgen, eene vaan om den hals heeft gebonden.

Door dergelijke tafereelen werd in de middeleeuwen het gansche menschdom beschimpt, en deszelfs zwakheid, ongeduld, onverschilligheid en ijdelheid gebrandmerkt. Heden ten dage bespotten onze caricaturen den persoon, in plaats van den mensch te hekelen. Deze wordt als te dik, gene als te mager voorgesteld. Dit zijn waarlijk geene belangrijke waarnemingen, en ik voor mij geef aan de voorstellingen der middeleeuwen de voorkeur. Dezelve duiden ten minste een deftiger en ernstiger tijdvak aan; eenen geest, die van een verhevener oogpunt de menschelijke hartstogten en wisselvalligheden gadeslaat, en eene verbeelding, die een diep gevoel van poëzij, zelfs te midden van hare luimige vrolijkheid, bewaart.

BLADVULLING.

HET ROZENKNOPJE. De bevallige romance *Bouton de Rose*, (het Rozenknopje) is algemeen onder de liefhebbers bekend, doch zeer weinigen weten door wien, en bij welke gelegenheid, dezelve gecomponeerd werd.

Een leerling bij het Conservatoire, naauwelijks 15 jaren oud, die den eersten prijs in het bespelen der piano had behaald, bevond zich, met meer andere van zijne makkers, bij eenen muzijk-uitgever, waar hun geene de minste verversching werd aangeboden. Indien gij het verkiest, zeide de jongeling tot denzelven, zal ik eene romance improviseren. Zeer gaarne, antwoordde de uitgever lagchende, doch ik verlang een meesterstuk. — Het zij zoo! De jongeling zette zich aan de piano, en componeerde de bovengenoemde schoone romance. Welnu, sprak de uitgever, na dezelve naauwkeurig te hebben doorgezien, dat is niet slecht. — Hoeveel geeft gij mij voor dezelve? — Ik geef 12 francs. — Het zij zoo, 12 fr. Mijne vrienden en ik wij hebben toch niets te bijten. De som werd betaald, en, zoo als men ligt kan nagaan, even zoo spoedig verteerd.

Bouton de Rose wekte veel belangstelling, en de beroemde zanger Gorat verspreidde deze romance in de meeste salons. De steller, welke zich sedert dien tijd eenen grooten roem in de muzijkale wereld heeft verworven, en wiens talent algemeen geacht wordt, is de heer Pradher, thans Professor aan het Conservatoire, en een der voornaamste pianisten.

verloren te hebben, zonder zich van die stad te hebben kunnen meester maken. Zij hebben zich naar Biskayë begeven, en het geschut met zich genomen, om Portugalette aan te tasten; hun hoofddoel is, de aandacht van Espartero gaande te houden, ten einde hem te beletten, de expeditie van den graaf Negri, die naar de vallei van Liebana getrokken is, te achtervolgen.

— De tijding, dat het gouvernement van H. M. de Koningin eene leening zou sluiten, heeft te Estella grooten indruk gemaakt.

ITALIË.

ROME 20 Maart. Naar men verneemt, zullen de beide verdedigers van het Hermesiaansche stelsel, professor Braun en Elvenich, die voornemens waren deze week van hier te vertrekken, nog eenigen tijd alhier vertoeven.

NAPELS 20 Maart. Nadat de geruchten uit Sicilië ons eenigen tijd benaauwd hebben, begint het ook bij ons te spooken. Men steekt de hoofden zamen, staart elkander verlegen aan; en ziet den vuurspuwenden berg niet meer voor zich, maar voelt hem onder zijne voeten. De oorzaak van al deze bekommeringen moet in de vrij waarschijnlijke geruchten gezocht worden, dat in Modena, Bologna en Rome talrijke arrestatiën hebben plaats gevonden, en dat dien ten gevolge aan onze regering mededeelingen over het in hare Staten met vele vertakkingen verbreide jonge Italië (*Giovine Italia*) gedaan zijn, waardoor eenig licht verbreid wordt over de vele alhier plaats gehad hebbende arrestatiën en de groote bedrijvigheid, welke bij de policie en de krijgsmagt heerscht. In de beste gedeelten der stad, alwaar het eene paleis naast het andere prijkt, en het minste gevaar voor dieverijen en inbraken bestaat, ziet men, iederen nacht, talrijke posten gendarmerie. Sterke patrouilles doorkruisen de straten, en het getal der gevangenen is voor een derde vermeerderd, niettegenstaande het getal der overtredingen niet grooter is, dan gewoonlijk. Des nachts en des morgens zeer vroeg heeft men op onderscheidene, herwaarts voerende, wegen, geheel digtgemaakte wagens ontmoet, die door piketten kavallerie werden begeleid, en insgelijks den weg naar de gevangenis insloegen. Dit alles zou echter den onverschilligen Napolitaan weinig kommer veroorzaakt hebben, zoo niet eene gebeurtenis, welke hem meer van nabij betrof, zijne aandacht op de teekenen des tijds gevestigd had. In het théâter Fiorentine werd, namelijk, voor eenige dagen een blijspel gegeven, zoo ik meen, naar een verhaal van Zschokke bewerkt, in hetwelk de Koning van Pruissen, Frederik Wilhelm I, een schoon meisje dwingt, om met een van zijne grenadiers te huwen. De algemeen beminde en bij uitnemendheid schoone tooneelspeelster Colemberti, die de rol van het tot zoodanig gedwongen huwelijk veroordeelde meisje speelde, liet zich in het tooneel, waarin zij den door haar niet herkenden Koning ontmoet, en hem onder tranen het treurige lot verhaalt, hetwelk haar heeft getroffen, zoo zeer door hare rol wegslepen, dat zij improviserend de woorden sprak: *questo lo soffro per quel cattivo sogetto del Re* (dat lijdt ik door dien slechten Koning). Het gevolg hiervan was, dat zij na den afloop van het stuk werd gearresteerd, en men haar, bij het haar binnen twee uren gegeven ontslag, tevens berigtte, dat het voor haar een geluk was, geen man te zijn, dewijl haar in dat geval eene plaats in de staatsgevangenis zou zijn ingeruimd. Deze gebeurtenis heeft de Napolitanen in het harnas gejaagd.

De tooneelspeler Marchionni, die de komische rollen vervult, heeft nog voor weinige weken, terwijl de Koning, die ook zijnen baard om de kin laat groeijen, in den Schouwburg was, zijn bijtend vernuft ongestraft over dat gebruik den teugel gevierd, en nu neemt men de kroon van alle actrices, uithoofde van een onschuldig gezegde, gevangen; dit vordert wraak. Thans wordt het eene gerucht na het andere met welgevallen verhaald, waarin gezegd wordt, welke groote helden en gevaarlijke zamenzweerders de Napolitanen zijn, zoodat de Koning bevreesd is, om in dit jaar de groote revue te houden, daar de stad, zoodra hij dezelve met de troepen verliet, dadelijk de vaan des oproers planten, en zijnen jongeren broeder tot Koning, of de Republiek uitroepen zoude. Andere daarentegen verhalen als zeker, dat door de geheime ranken eener magtige staatspartij, aan wier hoofd eenige der aanzienlijkste namen genoemd worden, Z. M. de Koning besloten zou hebben, in het begin van het voorjaar met de Zwitzersche troepen den aartshertog Karel, die Napels wil bezoeken, aan de grenzen van het rijk te ontvangen, en dat de Napolitaansche troepen met de zaamgezworenen gemeene zaak maken, en een regentschap zullen benoemen. Het is niet onmogelijk, dat in het duister der geheime genootschappen, waarin ontevredenheid en eerzucht zich vereenigen, en door welke geheel Italië ondermijnd schijnt, zoodanige plannen ter spraak komen; maar de omstandigheid, dat men onder alle standen en overal daarover spreekt, bewijst, hoe magteloos en geheel geene vrees inboezemend de woelingen dezer partij in tijden van algemeene rust zijn. Doch tevens blijkt daaruit, dat onze regering wel den wil, maar niet de kracht heeft, om deze woelingen op den duur te beteugelen.

STADSNIEUWS.

Burgemeester en Wethouders hebben, naar aanleiding van eene circulaire van de gedeputeerde Staten van Noord-Holland, den ingezetenen herinnerd den inhoud van de wet van den 1 Maart 1815, betrekkelijk de viering van Zon- en Feestdagen, met kennisgeving, dat dezelve wet geen ander doel immer kan gehad hebben, dan voorvaderlijke godsdienstzin in eerbiedige viering van den dag des Heeren te bestendigen, waarom allen en een iegelijk alhier op de behartiging en naleving van voormelde wet worden opmerkzaam gemaakt en daartoe aangemoedigd.

— Burgemeester en Wethouders, willende in tijds aan heeren Makelaars bekend maken, den tijd en termijn ter voldoening van het stedelijk Benificie-geld, hetwelk niet verder wordt afgehaald, hebben ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat de uiterlijke termijn tot ontvangst van gemeld Beneficiegeld, voor den jare 1838, is Donderdag 31 Mei a., en dat er van heden af, dagelijks van tien ure 's morgens tot 2 ure na den middag, Zon- en Feestdagen uitgezonderd, aan het kantoor van den stedelijken ontvanger, ter thesaurie dezer stad, zal gevaceerd worden, tot ontvangst van gemelde Beneficiegelden.

— De Plaatselijke Kommissie van geneeskundig toevoorzigt der stad Amsterdam en derzelver jurisdictie heeft allen Medicinae-Doctores en Heelmeesters herinnerd, de vereischte opgave te doen, wegens de Vaccine en Kinderziekte, en zulks over de maanden Januarij, Februarij en Maart dezes jaars, ten einde de opgave geschiede vóór of uiterlijk op den 10en dezer maand, ingevolge Koninklijk besluit van 18 April 1818.

GETROUWD. 4 April A. Homberg met A. E. v. Vos de Vries.
BEVALLEN. 2 April A. Wetley, geb. Fransz, D.
OVERLEDEN. 31 Maart A. Witte, Wed. G. Greve, 62 j. — 1 April J. Scheurleer, 78 j. — 2 April D. Salm, 35 j. — J. B. Boasberg, 46 j.

Beursprijzen der Effecten.

AMSTERDAM, 5 April, 4½ ure.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	volg. de Socᵗ. tot nut des Obligatiehandels. van	tot	gebleven	volgens de Effecten-Societeit. laagste	hoogste	gebleven.
NEDERL.... Werkelijke Schuld...à 2½	54	½	¼	54 $\frac{1}{16}$	¼	¼
Dito.........» 5	101½	¾	$\frac{11}{16}$	101⅝	$\frac{11}{16}$	$\frac{11}{16}$
Uitgestelde dito...»	$\frac{15}{16}$	1	127/128	127/128	»	»
Kansbiljetten......f	24¾	25¼	25 $\frac{1}{16}$	25	$\frac{3}{16}$	⅛
Amortisatie-Syndic..» 4½	95	¾	$\frac{7}{16}$	95⅛	½	⅜
Dito.........» 3½	79¼	¾	⅝	79½	⅝	⅝
Handel-Maatschappij» 4½	182½	183½	183⅛	182¾	183¼	183
Nieuwe dito......» 4½	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837.» 4½	»	»	»	100⅝	»	»
Entrepôt-Dok.....» 4½	»	»	»	»	»	»
Oost-Ind. Leening..» 4	»	»	»	»	»	»
Dito...».......» 5	99¾	100	99 $\frac{15}{16}$	99⅞	$\frac{15}{16}$	⅞
Aandeelen Kansb...» 4	»	»	»	»	»	»
Spoorweg Haarlem.»	»	»	»	»	»	»
Dito Rotterd..»	»	»	»	»	»	»
FRANKR....Inschrijving G. B...» 3	»	»	»	»	»	»
ENGELAND.. Dito...........» 3	»	»	»	»	»	»
SPANJE....Leening *Ardoin's*...» 5	19½	20	19¾	19¾	$\frac{13}{16}$	»
Dito onbep. Stukk.» 5	»	»	»	19⅛	¼	»
Passive..........»	»	»	»	4 $\frac{15}{16}$	»	»
Deferred.........»	»	»	»	»	»	»
Fransche Uitgestelde»	5¾	6¼	6	6	»	»
Engelsche dito...»	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL.. Oblig. te Londen...» 3	»	»	»	»	»	»
NAPELS....Certific. bij *L. & B.*» 5	»	»	»	»	»	»
Dito *Falc. & Co.*..» 5	93	½	¼	»	»	»
Dito te Londen...» 5	»	»	»	»	»	»
Aandeelen *Tavolieren*» 3½	»	»	»	»	»	»
Dito te Parijs....» 3½	»	»	»	»	»	»
RUSLAND...*H.&C.*1798, 1816.» 5	105¼	¾	½	105½	»	»
Dito 1828, 1829..» 5	105½	¾	⅝	105⅝	»	»
Dito 1831, 1833.» 5	97½	98	97¾	97¾	$\frac{13}{16}$	¾
Oblig. te Londen...» 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Hamburg...» 5	»	»	»	»	»	»
Inschr in Assign...» 6	69	½	¼	69 $\frac{3}{16}$	¼	»
Certific. van dito...» 6	69¼	¾	½	69½	»	»
POLEN.... Aandeelen à fl. 300.» f	117	½	¼	117¼	»	»
Dito à fl. 500.» »	»	»	»	»	»	»
PRUISSEN.. Dito R. 50.» »	114¼	¾	½	114¼	»	»
Neg. Londen 1830..» 4	»	»	»	»	»	»
OOSTENR...Aandeelen à fl. 100.» f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250.» »	455	457	456	»	»	»
Metaliek.........» 5	102	½	¼	102¼	»	»
Dito...........» 3	»	»	»	»	»	»
Dito...........» 2½	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen..» 5	»	»	»	»	»	»
Weenerb. *Goll&Co.*..» 5	»	»	»	»	»	»
Dito...........» 4	»	»	»	»	»	»
N.Ween.Aand.fl.500» f	»	»	»	»	»	»
DENEMARK. Oblig. te Londen...» 3	74¼	75	74⅞	74⅞	75⅛	75⅛
BRAZILIE.. Dito dito......» 5	78	½	⅜	78¼	⅜	»
LOUISIANA. *Hope & Comp.*....» 5	»	»	»	99¼	»	»
DARMSTADT Aand. bij loting....» f	»	»	»	»	»	»

BEURSBERIGT.

AMSTERDAM, 5 April, 1838.

De daling van Londen van ll. Maandag der Hollandsche Fondsen had reeds gisteren avond op de prijs der Integralen en Kansbilletten haren invloed gehad; heden opende de markt algemeen iets williger, en niettegenstaande er nog voortdurend veel voor Engelsche rekening werd verkocht, hebben Integralen, ten gevolge van vrij belangrijke Binnenlandsche kooporders ¼, en Kansbilletten, mede met vrij levendigen handel, f ⅜ sedert gisteren avond in prijs verbeterd. Ook Aandeelen Handel-Maatschappij waren iets meer gewild.

De koers der Ardoins van Antwerpen, noch die van Parijs, (hoewel weder ¼ hooger), beantwoordde geenszins aan de verwachting, welke men, ten gevolge van de belangrijke kooporders, die gisteren daarin werden geëffectueerd, daarvan had, en was dan ook heden, daar zich al die geruchten mede niet bevestigden, de affaire daarin veel minder, en ging derzelver prijs weder terug tot 19¾ à $\frac{13}{16}$, waarop dezelve zich de geheele beurs heeft gesouteneerd. In alle overige buitenlandsche Fondsen was de affaire tot nagenoeg onveranderden koers zeer onbeduidend.

Griekenl. bl. à £ 100. 16½. Coupons enk. bl. Grieken f 2¾. Coup. Columbia onb. f 3½, $\frac{9}{16}$. Coup. Ardoins 15½, 16¼ pCt.

Koers van het Geld. Beleening 2½. Prolongatie 2½, ¾. Wissel-Disconto 2½ pCt.

Prijzen ten 5 Ure. Integralen 54¼. Kansbilletten f 25⅛. Handel-Maatsch. 183 à ⅛. Ardoins 19¾ à $\frac{13}{16}$.

PRIJZEN DER COUPONS.

Oost. Met. Coupons à fl. 25. f 29.72½ à 75. Napelsche dito à 12½ Duc. f 24.15 à 17½. Fransche dito à 60 Franc. f 56⅛ à ¼. Eng. Pruissen p. £st., dito Napels, dito Denen, dito Russen f 12.05 à f 12.07½. Hamb. pr. Roebel st. 36½. Pruissische Thaler pr. Thaler 34½.

EFFECTEN-SOCIETEIT,

AMSTERDAM, 4 April, 's avonds.

Cert. Werk. Schuld 2½ pCt. 53⅞, 54, $\frac{1}{16}$, 54.
Kansbilletten f 24¾.
Ardoin 5 pCt. 20⅛, ¼, $\frac{3}{16}$, ¼.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

LONDEN, 2 April.

Consols......	3 pCt.	93⅛, ¼.		Span.Ard. z. c..	5 pCt.	20¼.
België.......	5 »	103¼, ¾.		Passive.......	»	4¾.
Brazilië......	5 »	76¼.		Deferred......	»	7¾, ⅞.
Columbia 2e L..	6 »	28½.		Portugal......	5 »	30¼, ½.
Mexico........	6 »	28¼.		dito	3 »	20¼, ½.
Rusland......	5 »	111½.		Holland......	2½ »	53½.
Denemarken...	3 »	74¼, ex d.		dito	5 »	99½, ex d.

PARIJS, 3 April.

Inschrijving..	5 pCt.	108.70.	Ardoin......	5 pCt.	23⅜.
dito	3 »	80.70.	Passive		5.
Bank-Actiën....	fr.	1170.	Napels, *Falcon.*	5 »	99.75.
			Portugal......	3 »	21⅜.

De omzet in de 5 pCt. was zeer belangrijk; dezelve stegen tot 108.75, hetgeen is toe te schrijven aan datgene, hetwelk uit het, door den Heer Antonie Passy aan den Kamer ingeleverd, rapport, betreffende de conversie van de 5 pCt., is bekend geworden, en de speculanten hetzelve als niet ongunstig beschouwen; ook de 3 pCt. waren dien ten gevolge williger, door den grooten omzet in Fransche Fondsen werd in al de anderen weinig gedaan.

ANTWERPEN, 4 April.

België......	5 pCt.	101⅛.	Ardoin	5 pCt.	19¾.
dito	4 »	94.	Uitgestelde...	»	6.
Holland	2½ »	54⅜.	Napels, *Falcon.*	5 »	93⅛.
Metaliek.....	5 »	106⅛.	Denemarken..	3 »	74½.
Partialloten...	»	452.	Brazilië......	5 »	78.
Loten fl. 500.	»	727.	Pruiss.Loten..	»	113½.
Pol.Lot.fl300.	»	116¾.	Nassau Loten..	»	22½.
dito 500.	»	142.			

Gisteren avond was eene buitengewone beweging in de Handels-Societeit, en de handel in Ardoins was aanzienlijk; op het gerucht, dat de leening door Aguado in de Kamers was aangenomen, stegen Ardoins van 19¾ tot 20¼, en zelfs tot dien prijs vond men geene verkoopers. Heden ter beurze openden Ardoins met 19⅞, terwijl de prijs nadat de Engelsche en Parijsche post bekend was, tot 19⅝ daalden, zoo als dezelve blijven. Premiën waren zeer gezocht, à 20⅜ d. ½ pCt. werden dezelve gegeven tot den 9/10, op een maand à 20¼ d. 1 pCt. Brazilianen iets fermer en à 78 gevraagd. Russisch-Fransche Aandeelen zonder variatie. Bank-Actiën 110¼. In Hess. en Nass. Loten is niets omgegaan. Laatste koers: Ardoins 19⅝ op morgen, ½ op den 10den dezer.

BRUSSEL, 4 April.

3 ure: Ardoins met weinig handel 19¾ gedaan, en blijven na de beurs flaauw.

BERLIJN, 31 Maart.

Pruiss. Leen..	4 pCt.	102¾.	Pol. Lot. fl. 500		81⅛.
Loten dito...		65¼.	dito 300...	»	66¾.
Metaliek......	5 »	110¼.	Holland......	5 »	100½.
dito.......	3 »	83½.	dito	2½ »	54⅛.
Bank-Actiën..		997.	Kansbilletten. / Restanten.....		$3\frac{5}{12}$.
Loten fl. 500..		126.			
Rusl. Londen..	5 »	$113\frac{11}{12}$.	Napels, *Falcon.*	5 »	94¼.
dito Hamb...	5 »	108¼.	Denemarken...	3 »	75¼.
dito 1831 en 33	5 »	103¾.	Nassau Loten...	»	12¾.

De handel in Fondsen was heden bij gedeeltelijk iets lagere koersen niet zeer beduidend. Wisselk. Amst. k. z. 143⅛, 2/m 142¼.

FRANKFORT A/M., 2 April.

Metaliek......	5 pCt.	106¾.	Pol. Lot fl. 500.	»	80¾.
dito	3 »	81¼.	dito 300.	»	66¾.
Bank-Actiën ..	»	1736.	Holland.......	2½ pCt.	54¼.
Loten fl. 500..	»	121⅛.	Syndic.......	4½ »	95⅝.
Darmst. Loten.	»	63⅜.	dito	3½ »	79¼.
N. dito	»	23⅛.	Spanje Ardoin..	5 »	12⅝, ¾.
Nassau Loten..		22½.	Portugal......	3 »	18, ¼.
Pruiss. Loten...	»	65¼.			

Door de lagere Hollandsche en Engelsche koersen, waren Integralen, 3 pCt. Metaliek en Weener Bank-Actiën heden lager, ook de Nieuwe Poolsche Loten volgden de teruggaande beweging van den Berlijner koers. De Actiën op den Taunus-Spoorweg zijn tot 143 pCt. gedaald, men zegt, dat de werkzaamheden, welker aanvang op den 1 dezer was bepaald, eerst den 1 April 1839 plaats hebben.

WEENEN, 29 Maart.

Metaliek.....	5 pCt.	107.	Bank-Actiën..		f 1450.
dito	3 »	81⅜.	Loten fl. 500..		» 122¼.

Van de 38 vaten Archangelsche Potasch, heden geveild, zijn 4 vaten verkocht tot f 13¼ in Entr.; 34 opgeh. van f 13 tot 14 in Entr. naar kwalit.

In de veiling van heden van 60 pijp Archangel Traan, zijn 2 kav. à f 32 verkocht, het restant à f 28 à 30 opgehouden, en later uit de hand verkocht. — Van de 102 pijp Astrakan Traan zijn 3 kav. geveild, opgehouden à f 35, en verder niets geveild; dus alles opgehouden.

Heden zijn nog afgedaan 500 pakken Georgia Katoen, prijs onbekend.

De heden avond gehouden veiling van 30 vaten Surinaamsche Suiker, liep als volgt af: kav. 33 à f 75, kav. 34 à f 50, kav. 35 à f 50 verkocht.

WISSELKOERSEN. 5 April, 1838.

		Geld.	Papier.			Geld	Papier.
Parijs	kort	56⅞		Port à Port	3/m	43¾	
»	2/m	56 $\frac{9}{16}$		Genua	2/m	46⅝	
Bordeaux	kort	56 $\frac{1}{16}$		Livorno	»	38 $\frac{7}{16}$	
»	2/m	55 $\frac{13}{16}$		Napels	»	79	
Madrid	3/m	97½		Petersb.	»	10 $\frac{9}{16}$	
Cadix	»	98		Weenen	6/w	35 $\frac{13}{16}$	
Seville	»	95		Augsburg	»	35 $\frac{11}{16}$	
Bilbao	3/m	97		Frankfort	»	35⅝	
Lissabon	3/m	43⅝		Rotterdam		pCt.	

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Scheepstijdingen.

Het Schip *Adolphe*, Kapt. Foltiot, van Marseille naar Martinique, is den 15 Maart lek te Carthagena binnengeloopen.

Volgens berigt van Ramsgate, in dato 1 April, was het Schip *Waldemar*, Kapt. Anderson, van Arendahl naar Fecamp, op Goodwinsand gestrand, was echter vlot geworden, en had de reis vervolgd.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 4 April. Z.W. en N.W. — O. F. Forkema, 4 Gebroeders, Londen. K. W. van der Sluys, Vr. Dieuwke, dito.

HELVOET 4 April. W.Z.W. — P. F. Hoed, Phenomene, Batavia, l. v. Vlissingen. K. K. de Boer, Hoop en Verwachting, Bordeaux. J. Heath, Alkmaar, Londen. J. White, Abus, Hull. P. M. Linde, Hannah, Bergen.

BRIELLE W.Z.W. H. de Haas, Douro, Bordeaux. G. Briht, Rotterdam-Packet, Rye.

MAASSLUIS W.N.W. Niets. — Eenige op heden naar Zee gezeilde Schepen zijn op de Reede terug gekomen.

HAVRE 1 April. Jeffier, Margrietha, Christiaansund. Jensen, Nepthunus, Arendahl.

ANTWERPEN 4 April. Egidius, Vr. Maria, Rotterdam. Muys, 2 Gebroeders, dito.

GRAVESEND 31 Maart. Hart, Commers-Packet, Rotterdam. Van der Velden, Vos, dito.

Bij RYE 1 April. De Boer, Prins van Oranje, Batavia n. Amsterdam.

Bij PLYMOUTH 30 Maart. De Jong, Olivier van Noord, Batavia naar Amsterdam.

PORTSMOUTH 31 Nov. Darley, Jane, Rotterdam.

DARTMOUTH 30 Maart. Grass, Josephina, Antwerpen.

Bij LANDSEND 30 Maart. Zeeman, Vasco de Gama, Batavia n. Rotterdam.

MALDON 31 Maart. Bikkering, Vr. Stijna, dito.

NEW-HAVEN 30 Maart. De Jonge, Diana, dito.

HULL 31 Maart. Engelman, Christina, Amsterdam. Spencer, Jubilee, Antwerpen.

UITGEZEILD.

HELVOET 4 April. W.Z.W. — P. H. Puester, Roelina Jettina, Marennes. S. Jennings, Emerald, Ipswich. G. Pearson, Londen, Londen. D. Kennedy, Earl of Bathurst, dito. W. Taylor, Merchant Castle, New-Castle. W. Cooth, William and Jane, Sunderland. J. Castley, Arab, dito. J. N. Butter, Daniël Marcus, Leith.

BRIELLE W.Z.W. — N. Mechelsen, Metha, New-Castle. G. Grant, John Cook, Sunderland.

VAART OP DEN RIJN.

AMSTERDAM, 5 April 1838.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Mainz,	het schip Jacobina,	schipper	Anton Fritz.
» Wezel,	» » Ypselanti,	»	B. Brinkhamp.
» Coblentz,	» » Die Zeit,	»	A. Grenshauser.
» Keulen,	» » Mijn Genoegen,	»	W. Haasters.
» Frankfort,	» » Wilhelmina,	»	J. H. Trip.
» Dusseldorp,	» » Vr. Adelheid,	»	G. Koene.
» Mannheim,	» » Hortensia,	»	H. J. Buchhammer.

KEULEN, 2 April. *Aangekomen:* J. Polsen, van Amsterdam, met 4,433 ctr.; E. Hartig, van Frankfort, met 2,200 ctr.

Vertrokken: W. van Hees, naar Rotterdam.

Voorbijgevaren: J. Brillmeyer, van Kassel naar Amsterdam, met 3,330 ctr.; J. B. Hanlein, van Linz naar Dordt, met 4,359 ctr.; W. Baumeister, van Amsterdam naar Mannheim, met 4,200 ctr.; P. Kröll, van Unkel naar Amsterdam, met 3,400 ctr.; H. A. Brillmeyer, van Andernach naar Amsterdam, met 3,742 ctr.

In Lading: Naar Antwerpen W. Prenger; naar Rotterdam Wed. F. Kock; naar Amsterdam, H. Balck; naar Ruhrort, Wezel en Emmerick, W. Pesch; naar Neuss en Dusseldorp, Wed. Cremers; naar Neuwied en Andernach, P. Nollbach en Reiffenschneider en F. Zimmermann; naar Coblentz en de Moezel, J. Zeiler; naar Mainz, B. Kierschreiber; naar de Nedermain, J. Beni; naar Kitzingen, M. Seelig; naar Mannheim, P. Mundschenk; naar Heilbronn, F. Heuss; naar Mainz, Mannheim, Rijnschans en Leopoldshafen, A. Rauth.

EMMERICK, 31 Maart. *Voorbijgevaren:* J. G. Krüsemann, van Rotterdam naar Keulen, met 5,620 ctr.; P. H. de Vries, van Amsterdam naar Keulen, met 5,030 ctr.

CAUB 31 Maart. *Voorbijgevaren:* J. Brillmeyer, van Keulen naar Mannheim, met 1514 ctr.; J. Schön, van Würzburg naar Keulen, met 1,008 ctr.; G. M. Muller, van Würzburg naar Keulen, met 796 ctr.; J. Arnold, van Mannheim naar Keulen, met 1,543 ctr.

Rijnhoogte te Keulen 2 April, 10 voet 10 duim; Caub 1 April, 8 voet 7 duim; Bingerloch, 9 voet 3 duim.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

SUNDERLAND, *A. Petrie*, STAFFORD. 1 lad. Steenkolen, A. Fodor en Zn.
NEW-CASTLE, *C. Knew*, INTEGRETY. 1 lad. Steenkolen, A. Fodor en Zn.

ANTWERPEN.

ROTTERDAM, .. *Muys*, ANNA MARIA. 39 k. Thee, 2 bl Tin, Order.
St. DOMINGO, .. *Bienvenu*, GENERAL FOY. 1,378 b. Koffij, 446 b. Katoen, 255 bl. Acajouhout, J. M. Fraser en Co.; 434 b. Koffij; 1 part. Verfhout, voor den Kapitein.

HANDELSBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

HAMBURG, 30 Maart.

De handel is deze week tamelijk levendig geweest, en het is te verwachten, dat, zoodra de nieuwe toevoeren aan de Markt zullen gebragt worden, en dus eene betere keus opleveren, de orders meer zullen toenemen, en de verkoopen beduidender maken.

KOFFIJ. Daarin vond een sterke handel van Braziel en Portorico plaats; voor eerstgenoemde soort betaalde men een weinig hoogere prijzen, en voor Portorico werd 7 à 7 1/2 /. bewilligd. Domingo werd, bij den verminderden voorraad, ook een weinig hooger in prijs gehouden.

SUIKER. De prijzen der ruwe Suikers blijven ferm, doch de handel was onbeduidend, en het weinige, dat van Braziel en Bahia (bruin) tot de genoteerde prijzen verkocht is, was meest voor de plaats bestemd; voor en aleer wij eerst behoorlijk gesorteerd zijn, is het niet te denken, dat wij eene wezenlijke verbetering te wachten hebben.

Het *geraffineerde* Suiker in het algemeen, is het in den loop dezer week zeer flaauw gebleven.

SPECERIJEN. *Peper* en *Piment* prijshoudend, doch met weinig handel. *Gember* zeer ferm. Andere Specerijen zonder verandering.

RIJST. Van de aangekomene Carolina, zijn 224/1 en 52/2 tonnen aan de markt gebragt, welke op 18½ M. gehouden worden. Van overjarige Carolina, welke nog op onze plaats bestond, is bijna alles opgeruimd. In Oost-Indische zijn ook kleine consumtie-inkoopen gedaan.

THEE. De handel bepaalde zich gedurende deze maand slechts bij de consumtie. De prijzen bleven onveranderd. Van Pecco, Oranje Pecco, Tonkay, Haysan en Imperial, zijn eenige onbeduidende toevoeren aangekomen.

TABAK blijft voortdurend eene zeer goede opinie genieten.

TRAAN. Dit artikel geniet eene levendigere vraag, en moeijelijk ware het, tot de genoteerde prijzen iets te bekomen. De nieuwe toevoeren van Noordsche Traan hebben prompt koopers gevonden, en voor de aangekomene Zuidzeetraan werd te vergeefs 36 M. geboden.

OLIE a 20½ M. is meer gevraagd, en zijn ongeveer 600 Centen. afgedaan. Men vindt weinig verkoopers, en deze houden dezelve op 21 M. Ter plaatse is het stiller, en naauwelijks op 19½ M. pr. April te rekenen. *Hennepolie* bij den zeer geringen voorraad, vast op 20¼ M. gehouden. Voor *Lijnolie* biedt men te vergeefs 19¼ M. De aangekomene ongeveer 100,000 Hect. *Palmolie* hebben ras à 24 M. koopers gevonden.

TALK. Na veel vraag voor Engeland is het wederom stiller. De voorraad is zeer gering.

POTASCH flaauw en op levering zeer aangeboden. De voorraad is zeer verminderend, en de eigenaars houden vast op de notering.

LOOD. Goslar is met 12 M. 12/. betaald.

KOPER. Prima Harzer is op 61 M. verhoogd, doch weinig gevraagd tot dezen prijs.

INDIGO. Met weinig handel, tot de genoteerde prijzen.

KATOEN. Ofschoon in Engeland en Frankrijk in dit artikel een beduidende handel, wel is waar, tot een weinig fluctuerende prijzen bestond, maakte dit geenen indruk op onze markt. De inlandsche orders ontbraken nog steeds. Men schijnt den indruk af te wachten, die de nieuwe toevoeren in het algemeen op de Europesche markten zullen veroorzaken, en intusschen zich met de kleine voorjarige partijen te bevredigen. De beduidende toevoeren leveren ons reeds eene goede keus op.

ROTTERDAM, 4 April.

TABAK. Heden zijn verkocht 35 vaten Maryland tot 33 1/2, en 47 vaten dito tot 20 cs., beiden per *Tiberius* aangevoerd. In het overzigt van de maand Maart is eene drukfout ingeslopen, zijnde opgegeven, verkocht: 949 vaten steelen, moet zijn: 47 vaten steelen.

SUIKER. De heden in veiling gebragte 10,600 matten blond Manilla, zijn van *f* 34 à *f* 36 1/2 opgehouden.

ANTWERPEN, 4 April.

KOFFIJ. 400 balen Braziel zijn tot geheim gehouden prijs en 300 dito à 26 cents verkocht.

HUIDEN. 2,000 stuks gedr. Montevideo, van verschillend wigt, zijn tot diverse prijzen verkocht.

SUIKER. In ruwe is niets omgegaan, maar in geraffineerd zijn 25,000 kilos Lompen en 15,000 kilo brooden en Kandij tot diverse prijzen ter verzending gekocht.

HONIG. 72 vaten Havana, dezer dagen per *Robert* aangevoerd, zijn tot niet bekend geworden prijs verkocht.

PEPER. 400 balen Sumatra, per *Madagascar* aangebragt, zijn verkocht; prijs geheim.

RIJST. 550 balen Bengaalsch zijn tot onbekend gebleven prijs afgedaan.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

SCHIEDAM, 4 April.

Belangrijke toevoeren van *Rogge*, voornamelijk uit Groningen en Drenthe, hebben de prijzen gedrukt, daar houders zeer genegen waren te verkoopen; de prijs van dit artikel is dan ook in de laatste acht dagen *f* 6 à 8 per last teruggegaan, doch tot deze verlaging met veel kooplust. Er werd verkocht: 144/2 ℔ Groninger *Rogge* *f* 157, 158; 145/2, 146/2 ℔ Drentsche dito *f* 158, *f* 159; later 143/2 ℔ Groninger dito *f* 155, 156; heden 144/2, 145/2, 146/2, 147/2 ℔ dito dito *f* 152, 153, 154, 155; 146/2 ℔ Drentsche dito *f* 154. In *Garst* steeds veel handel; de winter goed prijshoudend; de zomer iets lager afgegeven; 130/2, 131/2 ℔ Vlaamsche winter *f* 133, 134; 127/2, 128/2 ℔ Zeeuwsche dito *f* 129, 130; 127/2 ℔ Oldammer dito *f* 122; 122/2, 125/2 ℔ Vlaamsche zomer *f* 115, 120; 122/2 ℔ Zeeuwsche dito *f* 114; 122/2, 124/2, 126/2 ℔ Polder dito *f* 111, 112, 114, 117; heden 124/2, 125/2 ℔ dito dito *f* 112, 113.

Moutwijn is op *f* 14 1/2 per vat, en vervolgens op *f* 14¾ per vat gerezen. Tot dezen prijs was het heden zeer stil.

Jenever, Amsterdamsche proef *f* 17 1/2 à *f* 18 per vat, zonder fust.

COMPAGNIESCHAPPEN.

Extract uit eene acte, ten overstaan van den notaris Mr. Rutger Jan toe Laer alhier, in dato 29 Maart 1838, gepasseerd, tusschen de heeren Joseph Teixeira de Mattos Benjaminszoon, en Samuel Salomon de Jonge, beide alhier woonachtig, houdende oprigting eener Compagnieschap, om voor gezamenlijke rekening handel te drijven in het Groot en Klein, van allerhande soorten van oud en nieuw ijzer, en in het uitvoeren van kommissiën in het opgenoemd vak. De compagnieschap zal kanteren onder den naam van den eersten comparant, welke alleen, echter uitsluitend voor dien handel, tot het teekenen van denzelven geregtigd is; dezelve is aangegaan voor den tijd van drie jaren en vier maanden, ingegaan 1 September 1837; bij experatie van het contract, zal het den comparanten vrijstaan, de affaires voor hunne eigene rekening te continuëren, of de compagnieschap te verlengen, mits daarvan uiterlijk op den 1 October 1840 schriftelijk kennis gevende; bij gebreke van dien, zullen zij geacht worden, tot het aangaan van een nieuw contract ongenegen te zijn.

Regtzaken.

HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

In de tweede arbitrale zitting, in de zaak der aandeelhouders in blanko in de Nederlandsche Handel-Maatschappij, werd heden door de heeren Mr. S. P. Lipman en F. A. van Hall het repliek en dupliek voorgedragen. De heer Lipman zeide, na eenige aanmerkingen in het midden gebragt te hebben, omtrent de verdediging, welke de gedaagden hadden voorgedragen, dat hij zijne rede in twee deelen zoude splitsen.

1°. Zou hij afzonderen van dit geding al hetgeen van de zijde der gedaagden is aangevoerd, doch, als vreemd aan het onderwerp, geen' invloed mag uitoefenen op de beslissing der zaak, en alzoo ook geene opzettelijke wederlegging vereischte, hetgeen hij derhalve slechts behoorde aan te stippen om het eigenlijke punt in geschil te herstellen; en daarna

2°. Zou hij het stelsel der gedaagden wederleggen. Dit tweede gedeelte verdeelde de pleiter in 4 afdeelingen, door te beweren:

1°. Dat het eene dwaling is, wanneer men aanneemt, dat de *socii qua tales*, geene individuële regten tegenover het *corpus morale* hebben.

2°. Dat het eene dwaling is, wanneer men aanneemt, dat er in 1824 geene onveranderlijke bepalingen in de statuten der Nederlandsche Handel-maatschappij waren.

3°. Dat het eene dwaling is, wanneer men ontkent, dat deze aandeelhouders beroofd zijn van het regt van vennootschap; wanneer men beweert, dat zij nog als vennooten winst trekken in de rente en in het uitzigt op het reservefonds; gelijk het eene dwaling is, wanneer men ontkent, dat deze aandeelhouders beroofd zijn van het regt van vennootschap, omdat men hun slechts eene verpligting heeft opgelegd, onder eene poenale sanctie.

4°. Dat het eene dwaling is, wanneer men hier ratificatie voorgeeft of praesumtie inroept.

De heer van Hall zeide bij zijne inleiding, dat het punt in geschil niet was, dat vennooten eener Maatschappij van hun regt van vennootschap waren ontzet, maar dat het onderwerp in geschil bestond in eene Maatschappij, opgerigt met gelijkheid van winsten, onder de verpligting, om zich te onderwerpen aan de sociale wet. Hij zoude in zijne rede dezelfde orde volgen, welke hij bij antwoord was gevolgd, en zoude derhalve spreken:

I. Over de strekking en aard van het besluit van 17 Mei 1827.

II. Over deszelfs wettigheid en verbindende kracht.

III. Over de ratificatie en praescriptie.

Bij deze drie punten zoude de pleiter tevens alles opnemen, wat daartegen door den pleiter van repliek was aangevoerd.

Wij zullen van deze allerbelangrijkste pleidooijen nader een meer volledig verslag geven.

MNEMOTECHNIE.

De proeven van vergevorderde bekwaamheid in de kunst des geheugens, welke de jonge heer Basslé, te 's Gravenhage, onlangs weder heeft afgelegd, en waarvan in het *Journal de la Haye*, van den 3den dezer maand, bereids een loffelijk verslag is gegeven, zijn, volgens de berigten van eenen onzer correspondenten zoo belangrijk, dat plaatsgebrek alleen ons heeft kunnen beletten daarvan verdiende melding te maken. Dat kortstondig verzuim alsnu herstellende, gelooven wij den lezer van den aard en den omvang dier proeven geen beter denkbeeld te kunnen geven, dan door de eenvoudige mededeeling der inleiding van het programma der zitting, en wijders van de aanspraak, waarmede het zeldzame kind dezelve geopend heeft:

Die inleiding luidt aldus:

«Gustave Adolphe Basslé, van 's Gravenhage, oud 12 jaren, ontwijfelbare bewijzen willende geven van de bijna ongeloofelijke uitkomsten, welke *hij verkregen heeft, en die elk in weinig tijds door beoefening der Mnémotechnie verkrijgen kan*, zal op al de voorstellen antwoorden, welke hem, volgens een programma gedaan zullen worden, dat meer dan 20,000 vragen bevat, omtrent die vakken, welke het geheugen het moeijelijkst opneemt en bewaart, en niemand zonder behulp van de methode zich kan eigen maken, hoe gelukkig ook zijn geheugen zij, en welke moeite hij zich getrooste.»

De aanspraak was van den volgenden inhoud:

Het is overbodig in den lof der Mnémotechnie uit te weiden, of van het doeltreffende der methode te spreken. De hier aanwezige heeren en dames, vooral diegenen hunner, die met een gelukkig geheugen zijn begaafd, zullen daarover het best naar de uitkomsten kunnen oordeelen.

Ik verzoek u mij tot dat einde omtrent alle punten te ondervragen; hoe meer verscheiden en spoedig uwe vragen zijn, des te belangrijker zal voorzeker deze avond wezen. Het staat u vrij, die vragen zoo te vermengen en te vermenigvuldigen, als u goeddunkt. Uw onderzoek springe van eenen Koning van Engeland of van eenen Stadhouder van Holland, op eenen Koning van Frankrijk, op eenig gebouw of op de negen Muzen, op de specifieke zwaarte van den alcohol, of op den dood van Boerhave. Ga vrij over van Galilaei of Tromp, op den veldslag van Tolbiac, op de verhouding van den omtrek tot den diameter des cirkels, of op het drietal gratiën. Van de hoogte der pyramieden van Egypte, wende zich uwe aandacht naar de schoone Cleopatra; ik herhaal het, hoe spoediger uwe vragen elkander opvolgen en hoe meer verschillend die zijn, des te belangrijker zal de avond worden.

Vergun mij nog slechts u te zeggen, hoe gij mij het gemakkelijkst ondervragen kunt. Wilt gij den naam kennen van eenigen Koning, eenigen Graaf, of van eenigen Stadhouder, geef mij dan slechts het volgnommer op en ik zal u met zijnen naam, zijnen toenaam, zijn getal onder de gelijknamigen en den datum van zijne komst tot het gezag bekend maken; zaken, welke gij allen met uwe tabellen vergelijken kunt. Of wilt gij mij liever den naam opgeven, dan zal ik u zijn volgnommer in de algemeene reeks en den datum van zijne komst tot het gezag zeggen. Indien gij eindelijk, mij naar den opvolger of den voorganger van eenigen Koning vraagt, zal ik u zijnen' naam, zijn toenaam, zijn volgnommer in de algemeene reeks en in die der gelijknamigen, en den datum zijner komst tot den troon opgeven.

Geschiedenis.

Wilt gij mij de dagteekening vragen van een merkwaardig punt uit de algemeene geschiedenis, uit de gewijde geschiedenis, uit die der Egijptenaren, der Assyriërs, der Babyloniërs, der Syriërs, der Lydiërs, der Meden en Persen, of uit die van Frankrijk, of uit die der Nederlanden; noem mij slechts de daadzaak, ik zal u het jaar opgeven, waarin hetzelve heeft plaats gehad. Uit de algemeene geschiedenis, kunt gij mij eene daadzaak vragen door den datum, of den datum door de daadzaak. Noem mij het jaar en ik zal u de daadzaak opgeven; zeg mij de daadzaak, en ik zal u de dagteekening zeggen.

Aardrijkskunde.

Vraag mij hetgeen gij op de tabellen met kapitale letters gedrukt vindt, zoo als, b. v., de verdeeling van Europa of van Azië, de eilanden, behoorende tot dit of dat land, de zeeën van Europa, de golven, de bergketenen, enz. enz., ik zal u dan derzelver namen, derzelver ligging, in één woord, alles opgeven, wat op uwe vraag betrekking heeft. Geeft men mij den naam eener hoofdstad of van eenig geographisch punt van den aardbol op, oogenblikkelijk zal ik u aanwijzen de breedte en lengte van deszelfs ligging, deszelfs bevolking en het land, waartoe het behoort. Noemt gij mij eenen berg, eene stad, een merkwaardig gedenkteeken, dan zal ik u deszelfs hoogte in ellen opgeven. Noemt ge mij eene afstandsmaat, het zij Spaansche, Italiaansche, Chinesche, Malabaarsche of van welk ander land ook, oogenblikkelijk zal ik u opgeven de juiste herleiding in kilometres, somtijds zelfs berekend tot 100/1000 in breuken. Wat betreft de *cosmographie*, ik zal u zeggen de verdeeling van den aardbol, de namen en plaatsing der groote en kleinere cirkels die dezelve verdeelen, de luchtstreken, de keerkringen, de teekenen van den dierenriem, enz. enz. Geef mij den naam eener planeet, welke gij wilt, ik zal u haren afstand van de zon zeggen, met den tijd van hare omwenteling om de zon, dien van hare wenteling om hare as, en hare groote; de aarde als eenheid aangenomen zijnde.

Fabelleer.

Noem slechts de Muzen of de Gratiën, of de grootere Goden, of de Gorgonen of de Hesperiden, enz. enz., dadelijk zal ik u zeggen derzelver namen en hoedanigheden. Wilt gij de Wijzen van Griekenland, de wonderen der wereld, de 12 werken van Hercules kennen, gij hebt ze slechts te vragen.

Scheikunde.

Gij geeft mij den naam eener rekbare of vaste vloeistof, van al die in het *annuaire des longitudes à Paris* vervat zijn, zult gij tot antwoord verkrijgen, welke derzelver zwaarte is, tot eene breuk van 10,000ste.

Natuurlijke Historie.

In deze kunt gij mij vragen de verdeeling der drie natuurrijken te zamen, of wel die van elk rijk in het bijzonder.

Tijdrekening.

Indien gij mij opgeeft een jaar, welk gij verkiest, ik zal u zeggen deszelfs eersten weekdag of wel den eersten weekdag van elke maand. Diegenen, die den dag verlangen te weten, waarop zij geboren zijn, hebben mij slechts op te geven den datum, en oogenblikkelijk zal aan hunne begeerte worden voldaan.

Verscheidenheden.

Men vrage de wijze, om het paard in het schaakspel in 64 sprongen de 64 vakken van het bord te doen doorloopen, of men vrage mij de wet der sterfelijkheid in Frankrijk, de graankorrels op het schaakbord, den barbaarschen naam van een' Javaanschen prins, gij hebt dit alles slechts even aan te stippen, en ik zal het u in zijn geheel opzeggen. Wat betreft de 155 getallen der verhouding van den omtrek tot den diameter, men kan ze mij allen laten opnoemen, en mij doen beginnen met het eerste, met het middelste, met het 20ste, 39ste of 116de, in één woord, met welk men zal verkiezen, en zich aldus overtuigen, dat de methode geene haperingen toelaat, maar zekere uitkomsten oplevert.

Op nieuw en dringend moet ik u verzoeken, mijne heeren en dames, mij niet te sparen. — Vreest niet mij in de war te zullen brengen door de vlugheid uwer vragen; hoe sneller gij vraagt, des te sneller zal ik trachten u te antwoorden, en des te meer zult gij u kunnen verzekeren van de onfeilbaarheid der Mnémotechnie. — Indien onder het millioen vragen, welke gij, zoo ik hoop, mij zult voorleggen, ik mij in een woord of een cijfer mogt vergissen, zeg eenvoudig: *erreur*, en ik zal het herstellen.

Eene aanspraak als deze zou voor grootspraak kunnen gehouden worden; doch men verzekert ons, dat er niets te veel in is gezegd, en voegt er bij, dat zij er zelfs den zweem van verliest door de wijze, waarop het beminnelijk en liefstallige jongske haar voordraagt. Hetgeen de voortreffelijkheid der *méthode* het best doet uitkomen is het vrolijke en gezonde gelaat van den 12jarigen geheugen-kunstenaar, die geen enkel spoor van afmatting of overgroote inspanning aan zich heeft, maar, bij den eersten opslag reeds het bewijs levert, dat hij zijne wetenschap zonder moeite verkrijgt, en de woorden van den Nederlandschen kindervriend: «*mijn spelen is leeren, mijn leeren is spelen*» met volle regt tot de zijne kan maken. Dit vooral maakt de bijwoning der *séances* van den jongen Basslé voor ouders en opvoeders ten hoogste belangrijk.

Na het bovenstaande geschreven te hebben vernemen wij, dat op Vrijdag den 13 dezer in GROOT FRASCATI alhier eene *séance* zal plaats hebben. Wij verschuiven de ontvangen aankondiging deswege tot morgen.

OPGAVE VAN AANBESTEDINGEN EN VERPACHTINGEN.

AANBEST. Op 17 April, aan de *Lemmer*: Het verhoogen en verzwaren van een gedeelte zeedijk, ten oosten de Lemmer, over eene lengte van ruim 600 el.

Op 13 April te *Edam*: Eenige belangrijke vernieuwingen en herstellingen van stadswerken.

Op 23 April, te *Delft*, voor 5 jaren, van 1 Julij 1838 tot 1 Julij 1843: 1°. Het verlichten der stad, met het daartoe behoorende onderhoud. 2°. De leverantie van 300 nieuwe lantaarnen, voorzien van reverbères, met het onderhoud van al de lantaarnen, palen, enz.

AANBEST. 1°. Het doen van herstellingen en vernieuwingen aan 's Rijks fortificatie metsel- en timmerwerken en militaire gebouwen, met het gewoon onderhoud derzelve, van Mei 1838 tot ultimo April 1839: te *Delft*, op 13 April, in den *Gouden Molen*; te *Brielle*, op 17 April, in het logement bij *Hartenroth*; te *Helvoetsluis*, op 18 April, in het logement bij *A. Mes*; te *Amsterdam*, op 21 April, in de *Nieuwe Stads-Herberg*; te *Muiden* en *Weesp*, idem; te *Woerden* en *Wierickerschans*, op 23 April, in de *Stads-Herberg*, alwaar ook de besteding, hieronder bij n°. 3 vermeld, ten zelfden tijde zal gedaan worden; te *Gorinchem*, op 26 April, in het logement de *Hooiwagen*; te *Woudrichem* en *Loevestein*, idem; te *Dordrecht*, idem; te *Utrecht* en Linie, op 27 April, in *den Witten Engel* buiten de Tolsteegpoort, alwaar ook de aanbesteding, hieronder bij n°. 2 vermeld, ten zelfden tijde zal geschieden; te *Naarden*, op 28 April, in het logement *de Kroon*; te *Uitermeer*, *Hinderdam* en *Nieuwersluis*, idem. 2°. Het doen van herstellingen enz., aan de fortificatie aardenwerken, met het gewoon onderhoud daarvan, in de Linie van *Utrecht*, over 1 Mei 1838 tot 30 April 1840. 3°. Het doen eener algemeene verwing van 's Rijks militaire werken en gebouwen, te *Woerden*. 4°. Het aanmaken en leveren van tien stuks schilderhuizen, drie wachttafels en 6 wachtbanken, te *'s Gravenhage*, op 10 April, in het logement de *Stads-Herberg*, aldaar.

Advertentiën.

(394) **STOOMPAKET-VAART.**

ROTTERDAM EN HAVRE.

De Stoom-Paket *Rotterdam*, Kapitein J. AUDIBERT, vertrekt:

Van HAVRE

den 10, 20 en laatsten van iedere Maand.

Van ROTTERDAM

Zondag den 15 April, des namiddags ten 2 ure.
Woensdag » 25 » » morgens » 11 »

Nadere inlichtingen bij de Agenten

SMITH & GULDEMONT, *Rotterdam*.
ALBRECHT & C°., *Havre*.

(395) NAAR *BATAVIA*,

zal, vermoedelijk in de maand Mei eerstkomende, vertrekken: Het nieuw gebouwd FREGAT-SCHIP *PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN*, Kapitein P. HUIDEKOPER, voor Passagiers en Goederen. Te bevragen bij de Kargadoors D'ARNAUD EN C°., op den Ouden Schans bij de Keizersstraat, N°. 24, en JAN CORVER EN C°., op den Buitenkant bij de Kalkmarkt, N°. 36, te *Amsterdam*.

(396) VOOR PASSAGIERS EN GOEDEREN

In den loop der maand Mei zal van AMSTERDAM naar BATAVIA vertrekken: het snelzeilend gekoperd Tweedeks *Nederlandsch* FREGAT-SCHIP *HENRIETTE EN HENRI*, gevoerd door Kapitein J. F. SPIEGELBERG. Personen of Familiën van deszelfs bijzonder tot gemak van Passagiers ingerigte Kajuit tot den overtogt naar *Java* wenschende gebruik te maken, gelieven zich in tijds aan te melden bij de Kargadoors DE VRIES EN COMP., op de Y-gracht, N°. 13, te *Amsterdam*.

(397) De Ondergeteekende geeft door deze aan daarbij belanghebbenden kennis, van de oprigting en in werking brenging zijner FABRIEK, op het Roeters-eiland alhier, ter vervaardiging van MACHINERIE en WERKTUIGEN, (met uitzondering van Stoommachines), benevens alle andere gegotene of gesmede voorwerpen van IJZER, KOPER of METAAL.

AMSTERDAM, 28 *Maart* 1838.

CHRISTIAAN VERVEER.

Rabais Réel de 10 à 80 pCt.

(398) chez F. CANONGETTE & Co. *Vijgendam*, 40, AMSTERDAM.

Nouveau Papier Vélin,

POST-, SCHRIJF-, ROUW- EN VERGULDPAPIEREN

depuis in 8°. ***f* 1.00** jusqu'a in folio ***f* 12** per Riem van 480 en van 500 goede vellen, *en per katerne.*

Post grand format 4°. **à 3.25.** *Schrijfpapier* **à 3.75.**

NB. *Tous les amateurs peuvent avoir leur papier timbré à leurs initiales en prenant au moins ¼ Rame* à la fois.

TRES BONNES PLUMES MÉTALLIQUES

à écrire, à dessiner, sur cartes, *avec calendriers*, en boîtes, etc. de 60 c. à 3 fl. par grosse *et en détail*, de 3 à 15 sous par douzaine.

PORTE-PLUMES *de poche avec et sans* PORTE-CRAYONS en argent fin et en métal verni ou blanchi de 25 c. à 4 fl.

CIRE à CACHETER superfine et parfumée, *à 3 sous le bâton et par 20 bâtons à 2 75. Et autres de 5 à 25 sous par livre.*

NOUVEAUX CAMÉES à CACHETER, à 60 c. les 100 et autres.

PAINS à CACHETER TRANSPARENTS et ordin. par boîtes de 2 à 6 s.

CANIFS DE POCHE, avec et sans couteaux, de 10 c. à 3 fl.

CISEAUX DE BUREAUX *et pour dames*, de 15 cents à 3 fl.

CRAYONS à ÉCRIRE *et à dessiner*, de 3 à 30 sous la douz. et par pièce.

SABLE ROSE *et bleu avec or et argent*, par boîte de 2 à 5 s.

BRIQUETS PHOSPHORIQUES

dépot de Merckel AUX PRIX DE FABRIQUE *de* 10 c. à 2.50.

PRENTWERKJES, ETC. ETC.

POINTES EN MINE DE PLOMB, ENCRIERS DE POCHE, FOURNITURES DE BUREAUX, ETIQUETTES, etc. etc. bien au dessous du cours.

Schouwburgen, Concerten,

EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaturdag 7 April 1838: DE OOM, Blijspel in vijf bedrijven, naar het Hoogduitsch. Gevolgd door: ASMODÉUS, Nieuw Groot Ballet-Pantomime, gemonteerd door den Balletmeester *A. P. Voitus van Hamme.* Muzijk van den Heer *A. Berlijn.* Nieuwe Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*, en nieuwe Kostumes.

Ten Zes Ure op het Tooneel.

THÉATRE FRANÇAIS.

No. 83 de l'Abonnement.

Samedi 7 Avril 1838: La dernière répresentation de: GUSTAVE III OU LE BAL MASQUÉ, grand Opéra en 5 actes, paroles de *Scribe*, Musique *d'Auber*, orné de décors et de costumes nouveaux. *On commencera a 6½ heures.*

Lundi 9: par extraordinaire, au bénéfice de Mr. *Damoreau*, la dernière répresentation de: LE POSTILLON DE LONJUMEAU, Opéra-Comique en 3 actes, précédée de: DE L'OR, on terminera par: UNE PASSION.

DEUTSCHES THEATER, *In der Amstelstrasse.*

50 Vorstellung im Abonnement.

Sonnabend den 7 April: DER VAMPYR, Grosse Romantische Oper in 4 Acten von *W. A. Wohlbrück.* Musik von *Heinrich Marschner.*

Anfang um 7 Uhr.

Gesänge dieser Oper sind bey den Buchhändlern A. H. Bronwer, N. Z. Voorburgwal, No. 165, und J. D. Gertner, Muiderplein, No. 53, wie auch an der Theater-Casse á 30 Cents zu haben.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.

Bijvoegsel tot den AVONDBODE *van* 6 *April* 1838.

LEVENSVERZEKERINGEN.

In het Mengelwerk van den *Avondbode*, van den 13 Maart, komt een verhaald opstel onder dezen titel voor, hetwelk begint: *Engeland heeft, ten opzigte der Levensverzekeringen, de* BESTE *berekeningen gemaakt.* Dit *superlativum* BESTE onderstelt eene naauwkeurige vergelijking, onderling, van alle dergelijke ondernemingen in andere landen, en dan moet men natuurlijk mede denken aan die, welke bij ons bestaan. Wij vermoeden echter, dat de schrijver juist niet sterk op dit *superlativum* zal gedrukt willen hebben, daar wij vermeenen, dat instellingen van dien aard aan het oogmerk voldoen, reeds dan als dezelve op *goede* berekeningen gegrond zijn, bij eene doelmatige inrigting, eene ruime keuze voor vele uit elkander loopende gevallen, en, waar het meest aan gelegen ligt, onder toereikende waarborgen. Wij willen nu de verdiensten van Engeland, ook in dit opzigt, al niet derom niet betwisten, doch beweren, dat wij mede in het vak van berekening, ten aanzien van Levensverzekeringen, wel op eenige vermelding mogen aanspraak maken. Onze groote landgenoot Christiaan Huijgens verwierf zich eenen bijzonderen roem met de gronden der kansberekening uit elkander te zetten. Wat Joan de Witt in deze gedaan heeft, ten aanzien der berekening van *Lijfrenten*, is bekend. De Amsterdamsche Burgemeester Hudde heeft zich, mede in dit opzigt, hoogst verdienstelijk gemaakt. Willem Kerseboom en Nicolaas Struijck hebben zich niet minder beijverd om de stelsels van berekening dienaangaande op wetenschappelijke gronden te vestigen.

Kwam, in vroegere tijden hier te lande meer in aanmerking, die berekeningen dienstbaar te maken aan de geldelijke belangen van den Staat: hier werden dezelve aldaar mede aangewend, tot nut en voordeel van bijzondere personen. Tegenwoordig toch bezitten wij, bij zoo vele inrigtingen tot waarborg van pensioenen, zoo voor ambtenaren als andere personen, weduwen en wezen, bij zoo vele tot vergoeding van brand- en zeeschaden, en wat van dien aard meer zij, ook verscheidene andere, welke *Levensverzekeringen* of het waarborgen van *Lijfrenten* ten doel hebben. Als zoodanig bestaan, behalve andere soortgelijke maatschappijen, die elders in ons vaderland gevonden worden, te Amsterdam alleen:

DE HOLLANDSCHE SOCIETEIT VAN LEVENSVERZEKERINGEN, opgerigt in het jaar 1807, thans onder bestuur van de heeren W. Willink Jr., J. H. Luden, Mr. A. A. Reael en A. Fock, als kommissarissen, en Jacob Hartsen, als Directeur; kantoor Keizersgracht, tusschen de Leydsche en Spiegelstraat, N°. 134.

DE HOLLANDSCHE BRAND- EN LEVENSVERZEKERING-SOCIETEIT, opgerigt in 1808, thans onder bestuur van de heeren S. P. Labouchere, J. Hodshon en A. J. van de Poll, als kommissarissen, en T. Zuyderhoff en P. den Hengst Bz., als directeuren; kantoor O. Z. Voorburgwal, N°. 249, over het *Atheneum Illustre*.

DE NEDERLANDSCHE ALGEMEENE LEVENSVERZEKERING-COMPAGNIE, opgerigt in 1823, onder bestuur van de heeren H. Meijer-Cluwen en J. H. Eechoff, als directeuren, en de heeren Jonkheer Mr. G. Faas Elias en A. Krook van Harpen, als kommissarissen; kantoor Keizersgracht bij de Westermarkt.

Onder de maatschappijen van gelijken aard, buiten Amsterdam, komt verders vooral in aanmerking DE GEOCTROIJEERDE MAATSCHAPPIJ TOT WAARBORGING VAN LIJFTOGTEN, in 1819 opgerigt, en waarvan te 's Hage, op het Buitenhof N°. 55, het kantoor gehouden wordt.

Zeker is het niet ongepast, wanneer van levensverzekering gehandeld wordt, de aandacht des landgenoots te vestigen op het bestaan in hun midden, van dergelijke inrigtingen, die voor ondernemingen van dien aard, buiten 's lands, zeker niet behoeven te wijken, in juistheid van berekeningen, zekerheid van waarborg, voorziening in ongewone gevallen, en op goede gronden gevestigd crediet. Om den aard en de strekking van dezelve eenigzins te leeren kennen, nemen wij gaarne eenige bijzonderheden over, welke daartoe strekken kunnen, en geven alzoo, voor het tegenwoordige, eenig verslag van de eerst door ons genoemde dier inrigtingen, als hier te lande de oudste zijnde.

De Hollandsche Societeit van Levensverzekeringen werd gegrondvest op de uitvoerige berekeningen van derzelver eersten ontwerper, mede-oprigter en directeur, den heer Antoni Hartsen Corneliszoon; opgemaakt met overleg van den hoogleeraar van Swinden, naar de beste toenmalige sterflijsten van het noordelijk Europa.

Te regt zeggen de bestuurders van deze Societeit, in het door hun uitgegeven berigt: »het daarstellen der gelegenheid tot aankoop van Lijfrenten heeft, in het dagelijksche leven, op onderscheidene wijzen, eene nuttige strekking, door het levenslange genot van een verhoogd inkomen, over eene daartoe belegde grootere of kleinere hoofdsom. Zoo kunnen, anders op zich zelve tot levensonderhoud ontoereikende inkomsten, door uitzetting op Lijfrenten van gedeeltelijk of geheel voorhandene gelden, worden verbeterd, en alzoo voor een ruimer, of zelfs onafhankelijk bestaan tegen den ouden dag worden gezorgd. — Bij het beheer van gestichten en andere weldadige instellingen, boedels, en alle inrigtingen en omstandigheden, waar, ter belooning van getrouwe en langdurige diensten, of om andere redenen, pensioenen worden verleend, of aan erfgenamen bij uitersten wil zijn opgelegd, verdient de aankoop van Lijfrenten, gevestigd op de gepensioneerden, in overweging te komen, als wordende het anders onzeker beloop der uitgave door zoodanigen aankoop dadelijk bepaald, en afdoening van rekening bevorderd.»

Om de voordeelen te leeren kennen, welke deze inrigting aanbiedt, behoeft men slechts de zes tafels te raadplegen, die achter het berigt gevoegd zijn. Voor de zeer uiteenloopende gevallen in welke men, ten aanzien van zich zelven of van zijne betrekkingen, verkeeren kan, wordt eene groote verscheidenheid in de wijze van deelneming aan de hand gedaan. Zoo kan men overeenkomsten sluiten voor *gewone*, *opklimmende* en *uitgestelde Lijfrenten*, zoo mede op *twee Lijven* gevestigde, als ook tot vestiging van *oploopende Kapitalen*, en *tijdelijke* of voor *een bepaald aantal jaren*, enz.

De waarborgen, tot zekerheid der onderneming, bestaan in:

1°. Het Fonds van een millioen guldens, tijdens de oprigting door de Aandeelhouders bijeengebragt en beschikbaar gesteld, en de sedert opgelegde reserve-kas.

2°. De bovendien afgezonderde gezamenlijke waarde van al de loopende contracten van Levensverzekering en Lijfrenten, welke waarde, na afloop van ieder boekjaar, wiskundig wordt berekend.

3°. Het beginsel, om, volgens eene opzettelijk daargestelde verhouding in de berekeningen, bij plaatshebbende buitengewone sterfte, in den afloop van lijfrente-contracten eene vergoeding te vinden voor de schaden, als dan bij de Levensverzekeringen te lijden.

4°. De uitvoerigheid der berekeningen zelve, als voor ieder der beide geslachten in het bijzonder vervaardigd, en de omstandigheid, dat die berekeningen de proeve der ervaring hebben doorgestaan.

Voor hen, die geheel onbekend mogten zijn met den aard en de strekking van *Levensverzekeringen* en *Lijfrenten*, zullen wij slechts drie gevallen aanvoeren, waarin derzelver nuttigheid meer bijzonder in het oog valt: 1°. Wanneer een persoon, op welken wij eene bijzondere betrekking hebben, ons kan overleven, zonder dat onze nalatenschap toereikend of beschikbaar is, om in zijn of haar onderhoud geheel of gedeeltelijk te voorzien; dan schaft men zich, op den meest voordeeligen voet, eene lijfrente aan, welke met ons overlijden zal ingaan. 2°. Of, wij hebben geen vooruitzigt van erfgenamen na te laten, wier toekomstig lot ons eene angstvallige bezorgdheid behoeft in te boezemen, hetzij bij gemis van aanverwanten, hetzij dat derzelver bestaan van elders genoegzaam verzekerd is, hetzij wij ons, uit welken hoofde dan ook, aan hun niet verpligt kunnen achten. En gesteld nu, daar komt het geval dan eens bij, dat wij wel voor het tegenwoordige genoegzaam bestaan kunnen, doch dat de vooruitzigten, bij toenemenden ouderdom, afnemende ligchaams- of zielsvermogens, en bij met al den nasleep daarvan, te dezen aanzien minder gunstig zijn, dan kan men, langs dezen weg, voor eene matige opoffering, hetzij in eens, of gedurende een zeker aantal jaren, daarin aanmerkelijk voorzien, vooral wanneer men zich in middelbaren leeftijd bevindt. 3°. Men kan, bij een bekrompen, niet toereikend, of al te naauw afgepast inkomen of vermogen, vooral wanneer dezelfde omstandigheid, ten aanzien van erfgenamen, plaats heeft, als in het vorige geval, dat inkomen of vermogen in dier voege meer ruim, meer toereikend maken, zoodat soms overvloed voor naauwbezetheid kan optreden. Hoe dikwijls is dit niet het geval met weduwen! Wij bepalen ons tot deze drie gevallen, want wie zal dezelve allen opsommen, waarin Levensverzekeringen en Lijfrenten bijzonder te stade kunnen komen? Bij het bestuderen der tabellen van de onderscheidene maatschappijen en de raadpleging met bijzondere omstandigheden, zal men zich van de uitgebreide nuttigheid en het groot voordeel dezer hoogstbelangrijke instellingen het best overtuigen kunnen.

LANDBOUW.

Uittreksel uit het jaarboekje voor Overijssel van 1838, bladzijde 12.

UTRECHT 31 Maart 1838.

Mijnheer!

Mij in handen zijnde gekomen het jaarboekje voor Overijssel van 1838, vond ik daarin eene mededeeling van een Koninklijk besluit, hetgeen niet alleen voor die provincie, maar ook voor het geheele Koningrijk belangrijk is, en waarom ik deszelfs mededeeling oordeel in uwen *Avondbode* allezins eene plaatsing te verdienen. Hetzelve behelst niets minder, dan het dadelijk in werking brengen van de wetten, en daartoe betrekkelijke Koninklijke besluiten, van 1809 en 1810, omtrent de woeste gronden, waarbij niet alleen bepalingen voorkomen, omtrent de verkrijging van woeste gronden, aan de domeinen, of aan steden of gemeenten behoorende, maar ook de verdeeling of verkooping van marken-gronden, onder geregtigden en vruchtgebruikers wordt voorgeschreven, voor zoo ver dit doenlijk of raadzaam zij.

Uw Dw. Dienaar
J. K.

Onder de in 1837 genomene belangrijke besluiten des Konings, die van onberekenbaar weldadige gevolgen voor dit gewest zullen zijn, behoort dat van den 24 Junij 1837, N°. 107, waarbij verstaan wordt, dat de bepalingen, vervat in de wetten van den 16 van Grasmaand 1809, en 10 van Bloeimaand 1810, alsmede het Koninklijk besluit van de laatstgemelde dagteekening, tot bevordering van het ontginnen van woeste gronden, alsnog van kracht zijn. (1)

Eene reeks van jaren was men bedacht geweest op middelen, om aan die onafzienbare heidevelden, door bevordering van verdeeling eene eigendommelijke waarde te geven, waardoor de ontginning van dezelve langzamerhand zoude volgen; maar een vermeend gebrek aan doelmatige bepalingen, om tot die verdeeling te kunnen besluiten, en dezelve voorts uit te voeren, was de blijvende hinderpaal. De onverdeelde gronden bleven veelal verwaarloosd liggen, en met eenige loffelijke uitzonderingen, in de marken rondom Deventer, waar bekwame mannen dit moeijelijk werk met de hun bekende hulpmiddelen ondernamen en tot stand bragten, werden de gronden door de onregelmatige mest- en brandwinningen op dezelve bedorven.

De heer gouverneur van dit gewest beijverde zich dadelijk, na het bekend worden van opgemeld besluit, om het in stand geblevene der wetten en het besluit van 1809 en 1810 (de bepalingen omtrent de vrijdommen waren door andere vervangen), in werking te brengen. Zijn hooggeboren, die dit werk vroeger in eene andere provincie meermalen bestuurd had, begreep te regt, dat eene eenvoudige kennisgeving van de verlevendiging dier bepalingen, welke veelal onbekend en niet verkrijgbaar waren, het doel zoude doen missen, en belastte daarom het herdrukken dier wetten en het daartoe betrekkelijke besluit; deed dezelve aan al de markbesturen in dit gewest toekomen, verzeld van eene door zijn hooggeboren vervaardigde handleiding, met voorbeelden voor eene doeltreffende uitvoering van die verordeningen, en noodigde de besturen uit, om ingevolge art. 15 van 's Konings besluit van den 10 van Bloeimaand 1810, over te gaan tot het houden van vergaderingen der eigenaars en geërfden van, of deelhebbers of geregtigden aan, zoodanige woeste gronden, welke bij eene communiteit, onder de verschillende namen van marken, maalschappen, holtingen, meenscharen, gemeenten, of onder welken anderen naam ook, in gemeenschap bezeten worden, ten einde op de verder voorgeschreven wijze, en overeenkomstig art. 8 der wet van den 16 van Grasmaand 1810, bij meerderheid van stemmen opzettelijk te raadplegen en te besluiten, of zij tot eene gedeeltelijke of geheele opheffing der gemeenschap, door middel van eene geheele of stukswijze verdeeling of verkooping van deze woeste gronden, onder de hiertoe geregtigden, hetzij in eens, of op onderscheidene tijden zullen overgaan, en een plan op te maken, op hoedanige wijze dit zou kunnen geschieden, of, bij eene gemotiveerde memorie, aan het gouvernement te bewijzen, dat deze geheele of gedeeltelijke opheffing der gemeenschap op den opgemelden voet, of onuitvoerlijk, of geheel schadelijk zij.

Onbeschrijfelijk is de werkzaamheid, welke hieruit in Overijssel, waar een zoo groot aantal nog onverdeelde marken bestaat, voortvloeide. Van eene menigte markvergaderingen zijn de besluiten, veelal met algemeene stemmen, tot de verdeeling der gronden genomen, reeds bekend, en eenige plannen van verdeeling aan de Koninklijke goedkeuring onderworpen; en het is niet te berekenen, welke gewigtige voordeelen uit die verdeelingen voor het Gouvernement, maar vooral voor de ingezetenen zullen voortspruiten. Wij hopen daarvan in het volgende jaar een meer bijzonder verslag en overzigt te leveren, en kunnen alleen hier nog bijvoegen, dat de ongecultiveerde gronden in dit gewest, nog $^1/_3$ gedeelte van deszelfs oppervlakte beslaan.

(1) Deze komen voor in Kop's Magazijn van Vaderlandschen Landbouw. D. V. Bladz. 324—331, en D. VI. Bladz. 15—41. (*Inzender*.)

AAN DE REDACTIE VAN DEN AVONDBODE.

De welwillende opname van mijne vorige bijdragen over het Spoorwegenstelsel doet mij verzoeken, het navolgende eveneens in UEd. dagblad te willen opnemen, waardoor verpligten zult, die de eer heeft met alle achting te zijn:

UEd. Dw. Dienaar,
A. F. BOURICIUS.

ARNHEM,
30 Maart 1838.

IJZEREN SPOORWEGEN.

In de *Nederlandsche Staats-Courant* van Dingsdag den 27 Maart 1838, No. 74, staat letterlijk: «De heer Weerts vraagt het woord, en biedt der kamer het werkje van den heer Bouricius over de Stoomwegen aan, doende hij tevens voorlezing van eene daarbij gevoegde memorie van dien heer, waarin deze onder anderen te kennen geeft, dat hij, evenzeer als de heer Gordon, het niet aannemen van het bij de Kamer aanhangige wets-ontwerp omtrent de Spoorwegen wenschelijk acht, doch dat, ofschoon beiden naar hetzelfde doel streven, het oogpunt, waaruit zij de zaken beschouwen, geheel verschillend is; willende de heer Gordon, door eene verbetering der Stoomrijtuigen het gebruik daarvan op onze gewone wegen mogelijk maken, en bestrijdende de heer Bouricius de Spoorwegen, om staathuishoudkundige redenen.»

De inhoud van dit verslag strijdt al te zeer met mijne gevoelens, en wrijft mij te stellig eenen wensch aan, welke mij vreemd is, dan dat ik dien op mij zoude willen laten rusten.

Ik wensch de aanneming der aanhangige wet, zóó het Gouvernement en de Kamer de overtuiging niet deelen, dat andere wegen boven ijzeren Spoorwegen verkieslijk zijn; zóó dat *onmiddellijk* tot dezer aanleg besloten kan worden. Nadat ik den heer Weerts verzocht had mijn werkje *de Stoomwegen* aan Hun Ed. Mog. aan te bieden, is het mij gebleken, dat het Gouvernement in deze overtuiging niet deelt; maar aan de ijzeren Spoorwegen de voorkeur blijft geven.

De waarde der redenen, welke het daartoe bewegen, ken ik niet volledig genoeg, om mij aan derzelver beoordeeling te wagen; mijne gronden liggen in mijne werkjes bloot. Aanneming van de wet, *voortgang*, is mijn wensch, omdat dralen, delibereren en het omzien naar nog volmaakter verbetering, dan door middel van ijzeren Spoorwegen verkregen worden, alle *verbetering* zou tegen houden, en de bereiking van het voorname oogmerk, hetwelk is: *behoud van onze voornaamste bron van welvaart*, zou belemmeren.

Zóó luidt nagenoeg de memorie, waarin ik mijne denkwijze aan den heer Weerts heb medegedeeld. Zijn Ed. Mog. heeft haar wel willen voorlezen; men vergelijke dan den inhoud met het verslag van de *Staats-Courant*; zij luidt als volgt:

«Dat ik mij tot heden onthield, om mijn reeds in November uitgegeven werkje over de Stoomwegen aan de Kamer aan te bieden, omdat ik het vertrouwen koester, dat het Gouvernement gegronde redenen heeft, om opzettelijk den aanleg van ijzeren Spoorwegen te blijven voorstaan. Dat ik, aangezien het overwigtig belang, dat de verbetering onzer middelen van vervoer te lande gebiedend vordert, (zoo althans de rijkste bron der algemeene welvaart niet grootendeels verloopen zal), de aandacht van Hun Ed. Mog. niet van de gouvernements-voorstellen heb willen afleiden, en den schijn niet op mij heb willen laden, als deed ik het om een doel in mijn eigen belang te bereiken, daar ik octrooi voor *Tramroads* verzocht had.

Dat ik nu nog op de overweging van de door de uitgave van mijn evengezegd werkje openbaar gemaakte denkbeelden niet opzettelijk wil aandringen, uit vrees van het nationale hoofddoel, *verbetering*, daaronder te zien lijden door *vertraging*, maar dat ik, vermits hun Ed. Mog. in de zitting van Woensdag den 21 dezer werden geadieerd om een [illegible] besluit over het beginsel te verdagen, tot dat zekere proeven zullen hebben bewezen, dat *IJzeren Spoorwegen* kunnen worden ontbeerd, mij op mijne beurt gedrongen vinde, om daarmede tevens mijne denkbeelden te opperen, over den bouw van wegen van algemeene dienst en nut, welke het gebruik der Stoomkracht met voordeel veroorloven zullen, zonder de aanwending van andere krachten uit te sluiten.

Dat de beide denkbeelden, dat van den heer Gordon en het mijne, naar hetzelfde doel streven, maar uit zeer wijd uiteenloopende bronnen spruiten, alzoo deze heer zich op eene volmaking van het werktuig beroept, ik daartegen, de nadeelen der ijzeren Spoorwegen uit een Staats-huishoudelijk oogpunt heb onderzocht, en van deze daarvan onafscheidelijke nadeelen doordrongen, Subsidiaire middelen heb voorgesteld, om die te vermijden en om tevens, met of zonder de verbetering van den heer Gordon, de locomotie door stoom vruchtdragend te maken.

Dat beider begrippen zich nogtans te gemoet komen en de hand leenen, daar het allervolmaakste stoomwerktuig zelfs nimmer op onze wegen, *zoo als zij thans zijn*, tegen derzelver veelvuldige onvolmaaktheden zal bestand zijn, om met de ijzeren Spoorbanen te kunnen wedijveren, en ook geldelijk voordeel te vinden bij de locomotie door stoom te lande, zoodat een beginsel van bekwaammaking onzer wegen voor de locomotie door stoom de basis is van het stelsel, welks doelmatigheid en uitvoerbaarheid door de allerbelangrijkste uitvinding van den heer Gordon een aanmerkelijk meerderen graad van zekerheid hebben verworven.

Dat niettemin deze uitvinding als geheel zelfstandig is te betrachten, daar de verbetering van de kruk der stoommachines zoo wel in stoombooten als op ijzerbanen mede toepasselijk is, en dus in of op deze hetzelfde meerder nut, als op meer of minder geschikte gewone wegen op *Tramroads* zal stichten, zulks in blijvende volmaakte verhouding van ieders tegenstand, welke verhouding door de verandering in de machinerie niet verbroken wordt, maar alleen, door den staat der wegen en des waters te veranderen, mogelijk is.

Eindelijk: dat ik, ongeacht mijne gezegde beweegredenen, mij op den inhoud van mijn eerbiedigst aangeboden werkje blijf beroepen, ten blijke, dat ik een allerspoedigst besluit tot het aanleggen van ijzeren Spoorwegen wensch, *zoo*, uit de in overwegingneming van andere middelen, werkeloosheid, of wel het verdagen van een besluit, dat onherroepelijk een vast stelsel zal vestigen, voortvloeijen mogt.»

Vermits hare *voorlezing*, kan in de notulen der vergadering geene soortgelijke misstelling als in de *Staats-Courant* zijn ingesloopen. Deze laatste zal de hare waarschijnelijk wel naar billijkheid willen herstellen.

DE EIND-SCHIKKING.

De strijd der dagbladen heeft zich na het bekend worden der verzoenende jongste stappen des gouvernements, zóó mogelijk, nog sterker gespannen dan reeds sedert geruimen tijd bestond.

Niet tevreden met de verwachte vervulling der wenschen, door hen luidruchtig verkondigd, juichen een tweetal zegevierend, als of de gemeene vijand ter neder geveld, het heil des staats door deze jongste verzoeningsstappen verzekerd, en dit alles aan hun ijveren verschuldigd is. Geene middelen laten zij onbeproefd om aan hun zoogenaamd zegevieren een' schijn van nationaliteit bij te zetten, juist omdat zij er ten eenemale aan ontbreekt. De eene dankt en vleit den Koning met eene kwalijk geplaatste waardigheid, als of het noodig ware den pil te vergulden en het zegevieren der politiek van de redactie van het *Handelsblad* boven die des gouvernements, den Koning zoo veel mogelijk vergevend dragelijk te maken. *Bah, quelle morgue!*

Het ander, niet minder verhoovaardigd maar minder hoflijk, heeft in de eerste vreugde des harten geheel de zwaarte van deszelfs meerderheid doen voelen, en omdat die op tweespalt bouwt, van de gelegenheid der vervulling van deszelfs wensch zelfs gebruik weten te maken, om de tweespalt te voeden: *Bah, comme c'est vilain!*

Beiden deden toch wel; zij hebben in die eerste opwelling van euvelmoed hunne ware gevoelens, drijfveêren en doel, aan hen, welke er nog niet aan geloofden, beleden; wij laten hen daarmede aan hunne sterren over, maar zullen de waarde onderzoeken van de gebeurtenis, wier mogelijke verwezenlijking zij zich eenen triumf wanen.

Het is nutteloos, dat eene zaak, welke men heeft voorgestaan, haar beslag krijge, wanneer de voorliefde op bedriegelijke gronden rust, en wanneer zij geene vruchten draagt. Eigenwaan kan daardoor kortstondig gestreeld worden; grootheid en verdiensten kenmerken zich door nutstichting, maar niet door drijverij. Het *Handelsblad* roemt op deszelfs zevenjarige prognostiek. *Wij willen den oorsprong derzelve in het geheugen des publieks terugroepen.* De *Arnhemsche Courant* neemt al snoevende den schijn aan daar minder waarde aan te hechten. Zij stelt meer prijs op haar streven; naar datgéén, wat daaruit voortspruiten kan, naar hare meening en wenschen. Haar zullen wij dus op dat terrein bezoeken.

Al dadelijk na het Brusselsch stratengerucht, door omstandigheden, welke wij liefst onaangeroerd laten, omdat zij hier niets ter zake doen, in een Brusselsch en achtervolgelijk in een Belgisch oproer verkeerd, lieten zich stemmen voor eene scheiding van België hooren. Zij vonden waarschijnlijk ingang in de verhitte verbeelding van achtenswaardige mannen, welke daaraan slechts uit welgegronde verachting van het Belgische gespuis gehoor gaven, en ter goeder trouwe in de scheiding alléén heil en rust voor het Vaderland zagen. Minder verschoonbaar en ook minder opregt waren zij in de monden van anderen, welke zich in de verbrokkeling des schoonen Rijks en in de besnoeijing van Oranjes magt verheugden, of, uit wraaklust over Belgische verguizingen, het door de scheiding wilden bestraffen, zich met herstel der voormalige privilegiën voor den Nederlandschen handel vleijende. Maar ook nog anderen hieven dezen kreet aan, en zij waren het vooral, welke daaraan voedsel gaven, en eindelijk in lichtelaaije vlam deden uitbarsten, wat slechts smeulde en gesmoord kon en had moeten worden. Het waren de *ultramontanen* en de *revolutionairen*, zoowel in België als ook, (waarom zouden wij het verheelen, daar derzelver woelingen in der tijd wereldkundig geworden zijn), in onze Provinciën.

Wij kunnen het gerust aannemen, dat de handelstand zelfs, in wiens voordeel alleen eene scheiding van België kon uitloopen, zich zeer gereed zoude hebben getoond om van dit denkbeeld af te zien, nadat men zich had laten overtuigen, dat het stelsel der vroegere voorregten voor ons niet meer denkbaar was. Herstel van rust en vrede zouden denzelven hebben bekeerd, maar het streed met de bijzondere wenschen van anderen, en daarom werd het belang van den handel, als het meest indrukmakend en verleidelijk specimen, toen, even als nu, vooruitgezet en tot voorwendsel genomen, om haat en afkeer te sterken, door het egoïsmus te boeijen aan het vooruitzigt op herleving van den voormaligen gouden tijd. In den staat van spanning der hevigste hartstogten, in de volheid eener regtmatige verontwaardiging vonden zulke de wraak voedende en eigene welvaart voorspellende redenen gemakkelijken ingang bij de menigte, en waren zij weldra zoo vast in de meeningen gevestigd, dat men zich genoeg gewroken waande door België van zich af te werpen, zonder op de nadeelen en gevolgen daarvan voor zichzelven terug te zien.

Het zijn deze valsche denkbeelden, deze ongegronde, zich nimmermeer verwezenlijkende vooruitzigten en de toenmalige opgewonden gemoedsgesteldheden, welke het gezondste gedeelte der natie zorgeloos de hand heeft doen leenen aan de door haar gehate partijen, welke daarmede eigene inzigten hadden. Zoo algemeen werd in het denkbeeld gedeeld, dat het ter naauwer nood enkelen durfden wagen, de natie den afgrond te laten zien, welken zij zich wilde voorbereiden, en menig achtenswaardig man zal zich niet ontkennen, dat hij daardoor ook medegesleept werd, zoo hij zich de hand in den boezem steekt en zijne schaamte over de kortzigtigheid, waarin hij gedeeld heeft, hem niet opdringt, dat hij toenmaals even zoo gedacht en geoordeeld heeft als thans.

Onloochenbaar zijn het de ultramontanen en radikalen geweest, welker unie den schok voorafgegaan is, die, om hun doordacht opzettelijk doel te bereiken, alleen de scheiding hebben gewenscht en bevorderd. Hoe uiteenloopend beider bekende en minder bekende bedoelingen mogen zijn, was toch het middel beiden dienstbaar. De ultramontanen bragten eene weerlooze kudde, nog altijd door de gewoonte gedwee, onder den [illegible] invloed des Priesterdoms terug. De radicale revolutionairen [illegible] kelen, om de wage te [illegible]

[illegible]

de verzwakking des wettigen gezags, als gevolg van de verdeeling of versnippering des krachtigen Rijks.

Zij zijn het beiden, wier woelingen, door de kortzigtigheid der natie gesterkt, de mogendheden zoowel als de volken hebben misleid. Het meerder doorzigt van eenigen vermogt niets daartegen. Beide deelen des Rijks wilden de scheiding toen, en waanden haar in hun belang. Tot deze oordeelvelling werden de mogendheden door het hartstogtelijk Chorus der natie geregtigd. De natie waande hare eigene belangen te bevorderen en verfoeide de instandhouding van het Rijk, als een afgezonderd belang van de regerende dynastie alleen. Niets kon de mogendheden dus uitlokken de laatste te handhaven. Zoo de natie met den Koning, als één man, slechts één' wil had gehad, dan neen, dan zoude het *Noorden* niet om het *Zuiden* zijn verlaten, dan zouden dezelde redenen, welke aan de vrees voor stoornis van den algemeenen vrede te regt geweten worden, deze vrees niet van Belgische zijde alleen hebben doen ingang vinden.

Te wapen gesneld om zich slechts te verdedigen, en den vaderlandschen grond tegen de vermetelheid van gelukzoekers te beschutten, was de natie slechts één man daarmede, toen Oranje het voorwaarts beval en zij zich daarom schaarde. Veroverend rukte zij België in; mannelijk en menschlievend tevens tuchtigde en vernederde zij het verraad, ten aanschouwen van de beschaafde wereld. Zegevierend ware zij naar Belgiës hoofdstad voortgerukt, juichend had zij Oranje in deszelfs regten en die des vaderlands hersteld, zoo niet . . . . maar waartoe algemeen bekende gebeurtenissen herhaald, welker wezenlijkheid België onafhankelijk in naam maakten, maar het zegel op deszelfs nietigheid en schande hebben gedrukt. Onze natie heeft toen bewezen, dat zij voor edeler impulsiën, dan vergeldelijke inblazingen, vatbaar is, en dat pligt, eer en rede bij haar zegevieren, ongeacht het weefsel van dubbele intrigue, waarin zij verward geworden was.

Als de natie zoo vastberaden tot herstel der wettige orde medewerkte, eene daadzaak, waarvoor zij het eer-metaal op de borst der dapperen ziet prijken, dan was *scheiding* haar wil niet, dat is te zeggen, der niet in het zamenspan deelenden. Men zal haar lasteren om het bewijs te ontzenuwen, maar te vergeefs, want doelloos handelde de natie niet; eene militaire promenade in België was haar doel niet, en daarom zouden zoo veel kinderen des vaderlands niet aan de gevaren zijn blootgesteld, welke, ongeacht hunne dapperheid en der Belgen weerloosheid, zwaarder geschat zijn en moesten worden, dan zij zich verwezenlijkt hebben.

Sedert 1831 heeft een gedwongen staat van werkeloosheid en spanning tevens aan de natie tijd gegeven om zich te verkennen. Onder ongunstige omstandigheden evenwel.

Wij zagen haar aanvankelijk in de bedwelming der overwinning. Toen juichten en joelden allen, zelfs zij, die in den nieuwen en onschendbaren band, welke Vorst en Volk verbindt, de ergste teleurstelling ondervonden. Niet opregt, wel is waar, verheugden zij zich, maar bij het ultramontanisme en radicalisme wettigt immers het doel de middelen. Zij juichten dan en verhieven om het zeerst der dapperen heldendeugd. Wie in ieder schutter, milicien of matroos, geenen Achilles zag, liefde het vaderland niet, en kon geen gehoor verwerven bij de menigte, door vleitaal verheerlijkt, en daarvoor door herhaling van vroegere inblazingen vatbaar gemaakt en voorbereid.

Niet tot herstel van de wettige orde, maar om de eer der natie alléén, om tot eene scheiding van het gespuis te komen, had men gestreden. Zoo geloofden velen al ras, om dat dagbladen het zeiden. Billijke verontwaardiging over miskenning van het regt der volken en van 's Konings waardigheid en regten zegevierde toen nog, maar reeds was het kwaad weder gezaaid. Het sloeg op en verdorde zelfs krachtige aren andermaal, zoo men aan aller woorden geloof hechten mag. Niet meer was de scheiding in haar beginsel verwerpelijk, maar de noodzakelijkheid gebood haar, en daarvoor moest men zwichten. Anders getooid, ging men weder op het doel los.

Gunstig waren de omstandigheden, waarin wij verkeerden, voor hen, welke het van zich konden verkrijgen, die te misbruiken. Zware, buitengewone lasten openden een ruim veld aan de polemiek. De vaderlandsliefde, welke in zelfverloochening haar wezen vindt, ontmoette in haren wandel slechts zelden andere, dan door het valsch eigenbelang verstompte geesten, onbekwaam om haar te begrijpen. Toegevendheid en verzoening werden tot leus gekozen; vermindering van lasten en opbeuring van de kwijnende gemeente, tot reden: wegslepende reden en leus voorwaar voor hen, welke het doel daarvan niet altijd voor oogen hielden of géén oogen meer hadden, dan voor het aanslag-billet.

Het doel werd bereikt bij sommigen. 's Konings beradenheid werd onwil en halsstarrigheid; 's Konings voorzigtigheid: verachting van het belang der natie; 's Konings volharding: baat- en heerschzucht om handhaving zijner dynastie, genaamd. Ongeveinsd, dit werd de meening, en wij behoeven ons niet te schamen dit te belijden, daar in de Vertegenwoordiging zelve de jongste verzoeningstappen, als een offer aan de natie, op prijs worden gesteld. Opregte loftuigingen kunnen besmetten; geveinsde kunnen beschuldigen. Wat zeggen de loftuigingen van het *Handelsblad* anders, dan dat de Koning zeven jaren lang de belangen der natie om zijne eigene prijs gaf; doch nu eindelijk voor het *Handelsblad* boog; waarvoor het wel dank weten wil, mits dat de stap welgemeend is, iets waaraan het niet verkiest te twijfelen, onder voorwaarde, dat deszelfs aanhang, welke zijn eigen doel heeft, maar door hetzelve de natie wordt genoemd, géene teleurstelling ondervinde. Werden dan bij het ontwerp-tractaat, in den jare 1832 door den Koning aangeboden, voor de dynastie meerder voorregten bedongen, dan bij de voorwaarden, welke men den Koning en der natie opdringen wil. Vermits dit niet is, zoo kan de Koning dank verdienen voor de opoffering van begrippen en opvattingen, waarin Hoogstdezelve, even als ieder ander sterveling, mag hebben gedwaald, maar de geveinsde dankbetuiging voor de eindelijke opoffering van de belangen der dynastie is eene heimelijke, valsche beschuldiging.

Wij verachten evenwel het behartigen en verzekeren der belangen van de dynastie niet, vooreerst, omdat de grondwet de dynastie ten allernaauwste aan het vaderland en omgekeerd verbindt, en de dynastie regten heeft verkregen, welke wij met meer klem mogen willen handhaven, dan de *Arnhemsche Courant* zich als verdediger der door de natie verkregen regten opwerpt. Geenen dank! zegt zij; wat nu, in bangen nood gebeurt, wat wij voor maanden lang hebben voorgeschreven, dat gebeuren moest, is een uitvloeisel van onze regten. De natie wil de scheiding. Het is de *Arnhemsche Courant*, die het heeft gezegd, zij, de uitverkoren tolk van de natie. Zwicht, zegt zij! Rond is deze taal; ronder dan die van het *Handelsblad* en niettemin eenstemmig in het dringen op de scheiding. Aan de tegenstrijdigheid, *dank* en *géén dank*, herkent zich beider kleur. Radikalen vergeven aan de Koningen hunne deugden en weldaden niet. Deze maken de volkeren ongevoelig en onvatbaar voor hunne leer. De spijt is groot, dat de Koning uit eigen beweging besloot; te vergeefs wilde men den invloed van vrees voor de Oppositie voorwenden; deze uitvinding, om de waarde van 's Konings besluit te verkleinen, maakte slechts een voorbijgaanden indruk. Beschaming verbeidt de boozen, als 's Konings redenen wereldkundig zullen zijn, doch als wij ons die voorstellen.

Zeer waar is het, *de scheiding* is thans wenschelijk. Zij was het ook vroeger reeds, toen het beslist was, dat de hereeniging te verre uit het verschiet lag. Zoo mogen wij, onbewimpeld, haar beoordeelen, zonder daardoor de Koninklijke waardigheid en beoordeeling der zaak te kort te doen.

Wenschelijk ja, maar uitvoerbaar? Wij zeggen, neen. Ware zij uitvoerbaar geweest, de Koning zoude haar hebben bevestigd. Waartoe anders het ontworpen tractaat van 1832 aangeboden? toegevendheden en zwakheden versterken de tegenpartij. Het is gebleken; en zij, die ter goeder trouw willen zijn, zullen zich herinneren, hoe de Mogendheden *tot behoud van vrede* telkens hebben teruggekrabt als onzer zijds iets toegegeven is.

Veilig mogten zij het, want de natie ondersteunde hen, door den Koning te dwingen om harent wille over de zachtste wijze van vergaan te onderhandelen, toen van behouden alleen de rede had moeten zijn.

Wat zal de vernieuwde poging uitwerken? Denzelfden loop van zaken en anders geenen, omdat de natie zich, naar de twee dagbladen te oordeelen, van haren Koning losscheurt, door hem te lasteren en te verdenken, door de scheiding tot allen prijs, als ware het, onuitstelbaar te doen schijnen, door dat de Staten-Generaal, de meest aan den wil des Gouvernements onderworpene leden dezer hooge vergadering zelfs, *Koninklijke hulding en volksgierij gepaard hebben willen laten gaan.* Niet een had moeds genoeg om tegen de dagbladen kabaal op te staan, en de zaak in deszelfs waar daglicht te herstellen. Of heeft de Koning thans waarborgen en gegronde vooruitzigten, dat Hoogstdeszelfs toegeeflijkheid der natie geene vernedering en nadeelen of verkorting van hare regten en waardigheid voorbereid? Wij moeten het gelooven, omdat de Koning haar daaraan na zevenjarige handhaving niet blootstellen zoude. Was het van den Koning te vergen, dat Hoogstdezelve, door zich tot hervatting der onderhandelingen of tot toetreding tot den opgedwongen wil van anderen bereid te verklaren, alvorens het gunstig oogenblik om te kunnen slagen te zien, de Natie aan nieuwe vergrijping ging bloot stellen? Wij zeggen, neen! de Koning mogt het niet, en de uitkomst zal bewijzen moeten, of Hoogstdezelve niet op nog te veel op de waarde van het gekozen oogenblik bouwt.

Niets wettigt den uit eigen boezem alléén opwellenden schijn van vreugde en opgetogenheid des *Handelsblads.* Wij zien enkel:

de onzekerheid van het wel slagen van de herhaaldelijk te vergeefs beproefde verzoenende pogingen;

de onzekerheid van den aard en waarde der misschien verpletterende voorwaarden, welke daarmede gepaard zullen gaan;

de ernstige maatregelen, waartoe de gedane stap ons tot behoud van eer zal kunnen dwingen, zoo de waarborgen verzaakt worden mogten;

de gevaren en willekeur, waaraan onze handel andermaal kan zijn blootgesteld, zoo de magthebbenden het geraden vinden, om Belgischen woordenpraal; ons andermaal hunnen naderen wil op te dringen;

de eindscheiding van België, de val van het gezegend en achting inboezemend Rijk. Wat van dat alles regtvaardigt het juichen, of zijn het de voorregten en voordeelen soms, welke dat alles opwegen zullen? wij zien die niet. Wel zullen eenige millioenen minder worden uitgegeven; wel zullen daardoor de belastingen iets verminderen; wel zal eenige meerdere welvaart daarvan het natuurlijke gevolg zijn. Al dit goede moge zich spoedigst verwezenlijken; ook de voorspelling van het *Handelsblad*, hooge beursprijzen, verwezenlijke zich! Wij wenschen het, maar erkennen niets daarin, dat de gewaande vreugde der Natie wettigt, welke dat blad ons te vergeefs opdringen wil.

Het *status quo* is pijnigend en kostbaar, daarom wenscht ieder weldenkende de oplossing der vraagstukken, waaraan het deszelfs bestaan verschuldigd is; met hetzelve verdwijnt echter waarschijnlijk tevens het vooruitzigt op herstel in vroegere kracht, magt en bloei. Vereenigd, bedroegen de gewone lasten voor ieder deel van het Rijk 15 millioenen minder, dan de gewone, zoo als zij nu zijn. Deze takelt de opheffing van het *status quo* van ons gewoon budget niet af. Vereeniging vermogt dit alléén. Zij deed de fondsen tot eene hoogte stijgen, ver boven de waarde, welke het buitenland daaraan thans, ongeacht de aanbevelingen en uitlokkingen van het binnenland, tot verlevendiging van de beurs, door het *Handelsblad*, hechten wil.

Het vervallen dezer vooruitzigten weegt zwaarder, dan de voordeelen, welke de opheffing van het *status quo* voortbrengen zal.

De Natie moge dan ook gelaten aanzien, zelfs met eenige tevredenheid over de zaak zelve, dat het *status quo* een einde neme. Eene nationale vreugde kan die bevrediging niet doen opwellen, even zoo min als het een ondragelijke last is; deszelfs einde beslist ten nadeele der Natie in den materiëlen zin. De opoffering, uit het politiek oogpunt, is te groot, dan dat noodig zou zijn, daarbij ook nog stil te staan.

R.... 28 Maart. R....

IETS VOOR HET HANDELSBLAD.

(*Ingezonden.*)

Welk Nederlander van den echten stempel, die de redeneringen en declamatiën leest, waarin en waarmede dezer dagen, ten gevolge van het berigt der aanneming van de 24 Artikelen door onzen Koning, zekere dagbladen zichzelve bewierooken en aanbidden, wordt niet met deernis vervuld over zooveel ijdelheid; eene deernis, die bijna de verontwaardiging, welke men bij zich voelt oprijzen over den meesterachtigen toon, in dit geschrijf heerschende, bezadigt, en tot bedaren brengt? Glimlagchende toch haalt men de schouders op, als men deze wijzen, die zoo vaak proeven hunner dwaasheid hebben gegeven, thans, nadat de kwade trouw en het geweld onze regering eindelijk hebben genoodzaakt, vòor het oproer te wijken, zegevierend hoort uitroepen: «hebben *wij* geen gelijk gehad? Zijn *onze* voorspellingen niet uitgekomen? Wat tegenwoordig geschiedt, is reeds voor zeven jaren door *ons* aangeraden. Toen al zagen *wij*, wat thans eerst door Koning en Ministers gezien wordt!» Die goede lieden, niet waar? Uit hunne bureaux hebben zij onze regering al dien tijd zulk eenen rijken schat van lessen en vermaningen toegediend, en dat geheel onbaatzuchtig, uit pure liefde tot het arme volk en het beminde vaderland! Hunne onfeilbaarheid blijkt nu. Met den ring van Gyges gewapend, drongen zij door tot in de kabinetten der vorsten en staatsmannen, en bespiedden hunne oogmerken en plannen, en zagen vooruit, welke wending de zaken nemen zouden. Met de gave der profetie begunstigd, spraken zij, als van den drievoet, hunne orakels uit, wier vervulling thans hun Zienerschap zoo treffend bevestigt. Ach! hoe streelend is het voor hunnen eigenwaan, aldus boven zulk een aantal wijzen en aanzienlijken in wijsheid en voorzienigheid verheven te zijn!

Wekt zooveel kleingeestige zelfverheelding onze deernis, wij moeten daardoor evenwel het hoog gevoel van afkeuren niet laten verzwakken, dat wij ondervinden over den toon van aanmatiging, waarin hetgeen de regering gedurende de laatste jaren deed, beoordeeld en berispt wordt. En, onder die regering verstaan deze lieden, zoowel als wij en de geheele Natie, in de eerste plaats onzen Koning, die evenmin als Lodewijk Philips, automaat verkiest te wezen, maar zelf het beleid der zaken voert, en niet als Engelands Koningen, zijne Ministers alleen het rijk laat besturen. Is het niet, alsof die regering alles met roekelooze verblinding en hardnekkigheid aan hare meening heeft opgeofferd, en niets dan persoonlijk eigenbelang en heerschzucht, de drijfveren van 's Konings lang volhouden zijn geweest? Gaat men zelfs niet zoo ver den roemrijken tiendaagschen veldtogt als eene ligtvaardige verspilling van menschenlevens en schatten voor te stellen; dien veldtogt, welke onze volkseer in Europa hersteld, en zoo vele schoone en edele gevoelens en deugden bij onze natie ontwikkeld, en in het licht gesteld heeft? En terwijl men zich aldus uitlaat, neemt men nog den schijn aan, den vorst hoogen lof en dank toe te kennen, dat hij eindelijk besloten heeft, van een stelsel af te wijken, hetwelk men als zoo dwaas en verderfelijk heeft voorgesteld; daar hij, indien hij, zoo vele jaren lang, dus ligtzinnig met het geld en bloed zijner onderdanen ware te werk gegaan, veeleer de scherpste verwijtingen over zijn gedrag en de bepertheid zijner inzigten, of over zijne eigenbatige staatkunde, verdiende te ontvangen. Neen, dit is niet de toon van menschen, die het wel met het vaderland, (bij ons nooit af te scheiden van ons nationaal Stamhuis), zijne regten, vrijheden, eer en toekomstige grootheid meenen. Dat lieden, in hunne belangen gekrenkt, zich op zulk eene wijze uitlaten, kan men ligt begrijpen, en is nog eens door de vingeren te zien. Het is echter altijd een bewijs van eene slechte opvoeding, van gebrek aan beschaving, en aan edelheid des harten, de daden van hen, die, door het nijdig lot vervolgd, eindelijk voor de magt der omstandigheden moeten wijken, op schamperen toon te hekelen. Geen Nederlander althans, die met welgemanierdheid en heusche zeden versierd is, zal zich hieraan schuldig maken. Neen, hij zal nimmer in zijn spreken en schrijven den eerbied uit het nog verliezen voor den grijsaard, die, het beste deel zijns levens, onvermoeid is werkzaam geweest aan het geluk zijns volks; over wiens hoofd reeds zoo vele stormen gegaan zijn, en die thans met smart ontwaren moet, dat al zijne inspanningen en pogingen, en al de krachten en opofferingen der natie hem geenszins die billijker voorwaarden van scheiding hebben bezorgd, welke hij regt had, daarvan te verwachten. Neen, elk weldenkende verfoeit het, als iemand onkiesch en wreed genoeg is, eenen enkelen droppel alsems toe te voegen tot den kelk des leeds, voor den edelen vorst reeds tot den rand gevuld. Hij eerbiedigt het ongeluk, en al dacht hij ook over het beleid der zaken geheel in den geest der oppositie, hij herinnert zich, dat ook hij mensch, dat is, voor dwaling vatbaar is, en deze herinnering maakt hem omzigtig en bescheiden in zijn oordeelen. En als hij anderen met zoo veel laatdunkendheid hoort zeggen, wat zij al gedaan en nagelaten zouden hebben, meent hij den jeugdigen knaap te hooren, die, pas van de kweekschool gekomen, van het havenhoofd af, den ervaren stuurman berispt, die, door de woedende golven her- en derwaarts geslingerd, gestadig zijne beste pogingen verijdeld ziet, om schip en kostbare lading in veiligheid te brengen. «Verblinden!» denkt hij dan, «hoe verkeerd zouden u de handen staan, als gij zelf eens aan het werk moest, en u uit duizend zwarigheden redden!»

Doch komen wij tot dat, wat eigenlijk het hoofddoel van dit ons tegenwoordig geschrijf is! Het is de uitdrukking van ons stellig vertrouwen, dat de zoo veel wetende lieden, van welke wij spreken, datgene, wat zij thans zeggen, reeds zoo vroeg, in zulk eene rijke mate bezeten te hebben, diepe inzigten, namelijk, in ons waar belang, en raad tegen alle onvoorziene zwarigheden en omstandigheden, ons kortzigtig gouvernement niet zullen onthouden in de onderhandelingen, welke nu, gelijk wij hartelijk wenschen, weldra zullen aangevangen worden. Zoo gemakkelijk toch, als zij ons, om ons een weinigje op te beuren, voorstellen, gelooven zij wel zelve niet, dat alles zal afloopen. Dat zij dan aan onzen Koning en die van zijnen rade eens een uitgewerkt plan van onderhandeling voorleggen, waarin die onnoozele lieden, in ieder bijzonder geval, eenen zekeren leiddraad vinden, die hen veilig door den doolhof naar eene gelukkige uitkomst voert. Zeggen zij, om naar iets te noemen, in dit hun plan, hoe te handelen, wanneer België weigert, zich aan het Tractaat der 24 Artikelen te binden, en alles aanwendt, om het *Status-quo* te behouden, dat, zoo als reeds een Fransch Ministerieel blad zich uit Brussel laat schrijven, *alles is, wat België kan verlangen;* hoe, als dat land weigert, de achterstallige renten te voldoen, *welke*, zoo als dat zelfde blad zegt, *betaald zijn, en waarvan België niets zal teruggeven;* hoe, als de Belgen ongezind zijn, in schikkingen ten aanzien der schuld te treden (of de Mogendheden voor hen), die ons waarborgen, dat niet elke [illegible] voldoening van hun aandeel in die schuld verhinderen zal! Dat zij, verder, niet verzuimen, aan te wijzen, wat te beginnen, als Engeland en Frankrijk elke, ook nog zoo onredelijke, vordering van België voorstaan, elken billijken eisch van onze zijde tegenwerken, *hun* al de voordeelen, *ons* alleen de nadeelen willen laten; of indien zij niet verkiezen, hen tot redelijke schikkingen te dwingen, en hunne hardnekkige weigering tot eenig aannemelijk verdrag met koele onverschilligheid aanzien? Voegen deze *Nestors* bij dit plan, uit den schat hunner voorwetenschap, onzen onervaren Telemachus de kennis toe van hetgene er gedurende de onderhandelingen in de Rijn-Provinciën, in Frankrijk, in Engeland, in het oproerige België, voorvallen zal, en onthouden zij hem hunne onfeilbaarheid niet, om in elk geval, dat zich voordoet, en op den gang der politieke zaken invloeit, die besluiten te nemen, welke het meest met het heil des Nederlandschen volks overeenkomen. Dat zij alzoo hun licht laten schijnen voor de gansche natie, wier welzijn dan bevestigd, wier toekomst aldus verzekerd is. Zoo drukt, bij het vredefeest, dat zich dan niet lang meer zal laten wachten, het dankbare volk hun de burgerkroon op den wijzen schedel, en rigt eenmaal hunner nagedachtenis eene eerezuil op, met het: *Nederland aan zijne groote mannen!* sierlijk daarin gebeiteld.

Indien echter dezen onzen publicisten het streven naar die burgerkroon en die eerzuil wat al te gewaagd voorkomt, en zij daarom niet verkiezen ons hunnen raad in het tegenwoordig oogenblik, nu wij dien zoo noodig hebben, toe te dienen, dat zij ons dan ten minste eene vriendelijke bede niet weigeren. Zij is deze: Dat zij nu niet terstond, als alles niet zoo vlot gaat als zij, en wij met hen, wenschen, of de machine der onderhandelingen eens voor eene poos stil staat, misschien wel geheel aan stukken springt, de schuld daarvan aan den Koning en zijne raadslieden geven, en dezen voorstellen als niet met den regten wil en ijver bezield, en als heimelijk alles opzoekende, wat oponthoud en stremming geven kan! Beijveren zij zich evenmin al te zeer, om de berigten en oordeelvellingen, welke de buitenlandsche bladen ten aanzien van den stand der zaken bevatten, en die doorgaans voor ons zoo weinig gunstig zijn, mede te deelen, bedenkende, dat niet alle menschen het drabbige der bronnen kennen, uit welke deze tijdingen en dit oordeel opborrelen. Mogen zij ook niet ieder oogenblik eene gedetailleerde opgave eischen van alles, wat reeds gedaan is, en weten willen hoe het met de zaak der schikking staat, en den arbeid van, op zijn minst eenige weken, in een gelijk getal dagen ten einde willen zien. Neen, maken zij veeleer, wat zij tot heden toe in zedigheid, kieschheid en achting voor het hoofd van den staat en diens bestuur zijn te kort gekomen, weder goed, door hunne lezers op te wekken tot vertrouwen op de Regering, mistrouwen in hetgene ons van buiten 'slands toekomt, en tot geduld en onbezweken moed, wanneeer onze vurige wenschen voor een eervol, voordeelig verdrag eens niet vervuld werden, maar wij, grievend te leur gesteld in onze hoop, nog langer de list en het geweld der boosheid in Europa zagen zegevieren. Vereenigen zij zich alzoo met ons om den standaard van Oranje; en zelf het voorbeeld gevende, roepen zij der natie gestadig toe, dat *eendragt magt maakt*, en tweedragt daarentegen de magtigste staten en volken ontzenuwt en in den afgrond der ellende gedompeld heeft.

Z.

EGYPTE.

Niettegenstaande den hoogen graad van beschaving, welken Egypte reeds voor 3,000 jaren heeft bereikt, en niettegenstaande de groote door geen land der aarde overtroffen vruchtbaarheid van deszelfs grond, en deszelfs gunstige ligging aan de Middellandsche en Roode Zeeën, heeft deszelfs handel nimmer eenen aanzienlijken en tevens duurzamen bloei kunnen bereiken. Want naauwelijks had dezelve eenige belangrijke kortstondige uitbreiding verkregen, of hij zonk telkens in eenen staat van volslagen nietigheid terug. De Pharao's koesterden, even als alle despoten van het Oosten, eenen diepen afkeer van alle vreemdelingen; de scheepvaart was een bij hun gehaat beroep, dewijl zij alle betrekkingen hunner onderdanen met vreemde volkeren poogden te voorkomen. De heerschers uit de Grieksche dynastie waren er het eerst op bedacht, om van de natuurlijke voordeelen van Egypte, alsmede van de nijverheid en kunstvlijt van deszelfs bevolking partij te trekken. Toen Alexander de stad gronde, aan welke hij zijnen naam gaf, was het zijn voornemen, om dezelve tot het middelpunt van eenen belangrijken handel te maken. Dit doel werd echter eerst onder de heerschappij der Romeinen bereikt. Want destijds was deze stad het middelpunt van den handel tusschen het Westen en Indië. Intusschen kreeg deze handel, door de verovering van het Westersche Rijk door de woeste volkeren, en later door de verovering van Egypte door de Saracenen, eenen schok, van welken dezelve zich nimmer weder geheel herstelde. Sedert dien tijd tot op het tijdstip van de ontdekking van de Kaap de Goede Hoop, bezaten de Venetianen en Genuezen, de eersten, die, na den val des Romeinschen Rijks, handel en kunstvlijt in Europa deden herleven, aanzienlijke factorijen in de meeste havens van Egypte, en voornamelijk in Alexandrië, hetwelk op nieuw de stapelplaats van den ruilhandel der voortbrengselen van Europa en Indië werd. Maar de ontdekking van de Kaap de Goede Hoop bragt aan Egypte's handel den laatsten slag toe; doordien de vervolgingen, welke de Europeërs moesten verduren, de zware tollen, welke zij moesten betalen, en de moeijelijke vaart op de Roode Zee, de mededinging met hen, die Afrika omzeilden, onmogelijk maakten.

Voor weinige jaren lag Egypte nog in eenen doodslaap verzonken, zonder eenig vooruitzigt op ontwaken, tot dat Mehemed-Ali, door de Porte tot Pacha van hetzelve benoemd, het voegzamer oordeelde, de weldoener, dan wel de tiran van hetzelve te zijn. Na Egypte met de katoen, de indigo en de suikerplant, en met onderscheidene fabrijken verrijkt te hebben, besloot hij ook, om den handel tusschen Indië en Europa langs de Roode Zee en de landengte van Suez te herstellen. Deze togt is verreweg de kortste: hij biedt onberekenbare voordeelen aan, niet slechts voor Egypte, maar ook voor Duitschland, Italië, Frankrijk, Spanje, Engeland, Holland en zelfs voor Rusland, dewijl hetzelve goede havens in de Zwarte Zee bezit. Deze oude weg is reeds weder aanvankelijk voor een gedeelte heropend door de stoomvaartuigen, welke van Bombay de Roode Zee bevaren. Tot dusverre is men het echter nog niet eens, over de wijze, waarop men dit ontwerp denkt te verwezenlijken, dewijl de landengte van Suez even goed door middel van eene vaart, als door middel van eenen spoorweg met de Middellandsche Zee kan vereenigd worden. Wij zullen derhalve de voordeelen, welke beide wijzen van uitvoering aanbieden, hier met elkander vergelijken, ten einde met juistheid te kunnen beoordeelen, welke van dezelve de voorkeur verdient.

Volgens de opmetingen en berekeningen der Fransche ingenieurs, die de expeditie naar Egypte vergezeld hebben, zijn de kosten van het graven eener vaart, ter lengte van 130 500 strekkende ellen, om de Roode Zee met de Middellandsche te vereenigen, zoodat dezelve bij den laagsten waterstand tien voeten water houdt, met de kosten, welke de bouw der sluizen en bruggen moet veroorzaken, op eene som van 9,287,000 fr. berekend. Door eene stoomvaart langs dit kanaal aan te leggen, zoude de reis op de volgende wijze bewerkstelligd worden: van Bombay naar Suez in 390 uren; de vaart door het kanaal zoude 24 uren vereischen; van de mond van het kanaal naar Maltha kan de reis in 78, en van Maltha naar Marseille in 79 uren afgelegd worden: zoodat de geheele reis 561 uren zoude vereischen.

Het aanleggen van eenen spoorweg daarentegen zoude, volgens de raming der Engelsche ingenieurs, welke de Pacha met het ontwerpen van het plan heeft belast, eene uitgave van 11 800 000 fr. voor eene lengte van 125 000 strekkende ellen veroorzaken. De tijd, binnen welken de goederen van Bombay naar Suez, en van Suez naar Marseille langs dezen weg zouden kunnen vervoerd worden, moet derhalve berekend worden als volgt: van Bombay naar Suez 390 uren; van de rede van Suez naar den Spoorweg 1 uur; van Suez naar Caïro 3 uren; van Bab-el-Toulonn naar Boulack, 1½ uur; van Caïro naar l'Affeh, door de stoomboot, 24 uren; van l'Affeh naar Alexandrië 8 uren; van Alexandrië naar Maltha 78 uren; van Maltha naar Marseille 79 uren: in het geheel 569 uren 30 minuten. Uit eene vergelijking van de voordeelen, welke ieder dezer wegen van vervoer aanbiedt, blijkt, dat de Spoorweg, hoewel 5,500 strekkende ellen korter dan de vaart, evenwel eene meerdere uitgaaf van 2,512,000 fr. vordert: en dat, niettegenstaande het vervoer langs den Spoorweg in 3 uren kan plaats grijpen, terwijl hetzelve langs de vaart, uithoofde van het doorschutten, 24 uren vordert, het vervoer 8½ uur spoediger door middel der vaart kan geschieden. Maar bovendien zoude het vervoer langs den Spoorweg nog kosten veroorzaken, welke door het vervoer langs de vaart worden uitgewonnen. Want te Suez moeten, voor het geval, dat het vervoer langs eenen Spoorweg plaats vindt, de goederen gelost, en op kameelen van Bab-el-Toulonn vervoerd worden; zij moeten dan te l'Affeh op nieuw afgeladen worden, om dezelve weder op het kanaal van Alexandrië in te schepen. Deze uitgaven worden nog vermeerderd door de kosten van provisie, opslag en Entr. Het is dus klaarblijkelijk, dat men aan den vaart de voorrang moet geven, dewijl al deze kosten het vertier der goederen, langs dien weg, onmogelijk zouden maken.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT.